

Raport de monitorizare a eficienței utilizării gardurilor electrice bazat pe informațiile colectate de la specialiștii din teren

**Titlu Proiect: "Implementarea Planului național de acțiune pentru conservarea
populației de urs brun din România"**

Cod SMIS2021+: 319056 (etapa II)

**Activitatea 2. Achiziționarea și instalarea unor sisteme de protecție a animalelor
domestice, a culturilor agricole și a bunurilor materiale**

**Subactivitatea 2.2 Monitorizarea sistemelor de protecție a animalelor domestice,
a culturilor agricole și a bunurilor materiale**

decembrie 2024

Cuprins

1. Prevederi contractuale	5
2. Metodologie de instalare și monitorizare a sistemelor electrice de protecție	6
3. Centralizator sisteme electrice instalate și obiective protejate selectate.....	7
4. Semnalarea situațiilor de conflict om-animal și analiza datelor colectate.....	12
4.1. Colectarea datelor	12
4.2. Analiza datelor.....	13
4.2.1. Număr total de semnalări.....	13
4.2.2. Număr total de semnalări defalcat pe categorii	15
4.2.3. Număr total de semnalări defalcat pe tip de pagubă, corelat cu obiectivul protejat	18
4.2.4. Număr total de semnalări defalcat pe specii semnalate, corelat cu obiectivul protejat	30
4.2.5. Eficiența de funcționare a gardurilor electrice monitorizate	44
5. Concluzii și recomandări	54
5.1. Concluzii.....	54
5.2. Recomandări.....	55

LISTĂ FIGURI

Figura 1. Harta cu repartizarea sistemelor de protecție instalate (garduri electrice).....	7
Figura 2. Numărul nominalizărilor în proiect pentru fiecare obiectiv protejat generic	10
Figura 3. Procentul nominalizărilor în proiect pentru obiectivele protejate generice cele mai numeroase.....	11
Figura 4. Exemple de completare monitorizare săptămânală (A, B, C, D)	12
Figura 5. Numărul total de semnalări, defalcăt descrescător pe județe	13
Figura 6. Numărul total de semnalări, ordonat în funcție de numărul de fonduri cinegetice	14
Figura 7. Numărul total de semnalări, în ordinea descrescătoare a acestora per județ	15
Figura 8. Defalcarea semnalărilor după tipul de eveniment (urme trecere, penetrare gard)	16
Figura 9. Defalcarea semnalărilor după nivelul estimat al pagubei.....	17
Figura 10. Defalcarea semnalărilor după specii – ordonare raportată la specia urs	17
Figura 11. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - BV	22
Figura 12. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - SB	23
Figura 13. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - MS.....	23
Figura 14. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - AB.....	23
Figura 15. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - BN.....	24
Figura 16. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - SV	24
Figura 17. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - HR.....	24
Figura 18. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - HD.....	25
Figura 19. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - CS	25
Figura 20. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - MM	26
Figura 21. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - VN.....	26
Figura 22. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - NT	26
Figura 23. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - BZ	27
Figura 24. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - VL	27
Figura 25. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - CV.....	27
Figura 26. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - GJ.....	27
Figura 27. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - AG.....	28
Figura 28. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - PH	28
Figura 29. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - BC	28
Figura 30. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - DB.....	29
Figura 31. Obiective protejate cu pagubă nesemnificativă.....	29
Figura 32. Obiective protejate cu pagubă.....	30
Figura 33. Speciile semnalate și numărul semnalărilor per specie	32
Figura 34. Obiectivele protejate vizate de specia urs și semnalările monitorizate	38
Figura 35. Obiectivele protejate vizate de specia cerb și semnalările monitorizate	39
Figura 36. Obiectivele protejate vizate de specia mistreț și semnalările monitorizate	40
Figura 37. Obiectivele protejate vizate de specia căprior și semnalările monitorizate.....	41
Figura 38. Obiectivele protejate vizate de specia lup și semnalările monitorizate.....	42
Figura 39. Obiectivele protejate vizate de specia șacal și semnalările monitorizate	43
Figura 40. Obiectivele protejate vizate de specia vulpe și semnalările monitorizate	43
Figura 41. Obiectivele protejate vizate de speciile câine și viezure și semnalările monitorizate	44
Figura 42. Nivelul de eficiență garduri electrice pentru semnalări de tip „penetrare gard”	52
Figura 43. Nivelul de eficiență garduri electrice pentru semnalări de tip „penetrare gard”	52
Figura 44. Nivelul general de eficiență al gardurilor electrice, raportat la numărul total de semnalări	53

LISTĂ TABELE

Tabel 1.	13
Tabel 2. Ordonare număr total de semnalări în funcție de numărul de fonduri cinegetice	14
Tabel 3. Număr total de semnalări.	15
Tabel 4. Categori de obiective protejate	18
Tabel 5. Număr total de semnalări defalcate pe tip de pagubă, corelat cu obiectivul protejat	19
Tabel 6. Număr total de semnalări defalcate pe specii semnalate, corelat cu obiectivul protejat	31
Tabel 7. Județul AB – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	32
Tabel 8. Județul AG – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	33
Tabel 9. Județul BC – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	33
Tabel 10. Județul BN – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	33
Tabel 11. Județul BV – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	33
Tabel 12. Județul BZ – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	34
Tabel 13. Județul CS – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	34
Tabel 14. Județul CV – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	34
Tabel 15. Județul DB – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	34
Tabel 16. Județul GJ – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	35
Tabel 17. Județul HD – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	35
Tabel 18. Județul HR – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	35
Tabel 19. Județul MM – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	35
Tabel 20. Județul AG – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	36
Tabel 21. Județul NT – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	36
Tabel 22. Județul PH – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	36
Tabel 23. Județul SB – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	36
Tabel 24. Județul SV – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	37
Tabel 25. Județul VL – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	37
Tabel 26. Județul VN – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat	37
Tabel 27. Tipuri de semnalare a prezenței speciei urs și nivelul de intensitate a pagubelor	38
Tabel 28. Tipuri de semnalare a prezenței speciei cerb și nivelul de intensitate a pagubelor	39
Tabel 29. Tipuri de semnalare a prezenței speciei mistreț și nivelul de intensitate a pagubelor	41
Tabel 30. Tipuri de semnalare a prezenței speciei căprior și nivelul de intensitate a pagubelor	42
Tabel 31. Tipuri de semnalare a prezenței speciei lup și nivelul de intensitate a pagubelor	42
Tabel 32. Tipuri de semnalare a prezenței speciei șacal și nivelul de intensitate a pagubelor	43
Tabel 33. Tipuri de semnalare a prezenței speciei vulpe și nivelul de intensitate a pagubelor	43
Tabel 34. Tipuri de semnalare a prezenței speciilor câine și viezure și nivelul de intensitate a pagubelor	44
Tabel 35. Detalierea semnalărilor de tip „urme trecere”, defalcate pe județe, obiective protejate generice și nivelul de pagubă estimat.	45
Tabel 36. Detalierea semnalărilor de tip „penetrare gard”, defalcate pe județe, obiective protejate generice și nivelul de pagubă estimat.	48

1. Prevederi contractuale

Implementarea subactivității 2.2 Monitorizarea sistemelor de protecție a animalelor domestice, a culturilor agricole și a bunurilor materiale s-a realizat de către Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea" (denumit în continuare INCDS "Marin Drăcea") și Regia Națională a Pădurilor „ROMSILVA” (denumit în continuare RNP „ROMSILVA”)

Achiziția sistemelor de protecție a animalelor domestice, a culturilor agricole și a bunurilor materiale a fost realizată prin contractul nr. 9339/10.05.2022 încheiat cu SC AGRO ELECTROSISTEM SRL prin care au fost achiziționate 1140 de sisteme de protecție a animalelor domestice, a culturilor agricole și a bunurilor materiale (garduri electrice) .

Instalarea și monitorizarea celor 1140 de sisteme de protecție a fost realizată astfel:

- 51 de sisteme de protecție au fost instalate și monitorizate de specialiști ai INCDS "Marin Drăcea";
- 169 de sisteme de protecție au fost instalate și monitorizate de specialiști ai RNP Romsilva;
- 920 de sisteme de protecție au fost instalate și monitorizate în cadrul contractului de servicii nr. 2472/12.09.2022 încheiat între Institutul Național De Cercetare-Dezvoltare In Silvicultura "Marin Drăcea"- S.C.D.E.P. Brașov și Asocieria dintre Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Buzău – AJVPS Buzău, în calitate de LIDER, cu Asociația pentru Managementul Profesional al Faunei Cinegetice – AMPFC, în calitate de asociat.

Contractele încheiate pentru achiziția, respectiv instalarea și monitorizarea sistemelor de protecție a animalelor domestice, a culturilor agricole și a bunurilor materiale au fost derulate conform prevederilor ofertelor tehnice și financiare prezentate de prestatori în urma desfășurării procedurilor de achiziție.

Prezentul raport cuprinde datele de teren culese de specialiști, sintetizate în rapoartele lunare de monitorizare precum și o analiză a acestora.

Pentru contractul 2472/12.09.2022 în total au fost realizate 10 rapoarte lunare de monitorizare aferente lunilor decembrie 2022, martie -mai 2023, septembrie-octombrie 2023, martie -iunie 2024 și 2 rapoarte parțiale de instalare pentru un număr de 920 de sisteme de protecție. Toate cele 10 rapoarte de monitorizare au anexate Fișele lunare de monitorizare (Anexa 2), respectiv raportul de instalare are anexate Fișele de instalare (conform modelului prezentat în Anexa 1) pentru toate cele 1140 de sisteme de protecție.

Modalitatea de raportare a activității nr. 2. Monitorizarea sistemelor de protecție, raportare lunară de monitorizare din cadrul contractului de servicii nr. 2472/12.09.2022 încheiat între INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE IN SILVICULTURA MARIN DRĂCEA S.C.D.E.P. BRASOV (denumit în continuare ICAS) și Asocieria dintre Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Buzău – AJVPS Buzău, în calitate de LIDER cu Asociația pentru Managementul Profesional al Faunei Cinegetice – AMPFC (denumită în continuare Asocieria), în calitate de asociat, a fost stabilită în cadrul actelor adiționale încheiate la contractul menționat, ultimul act adițional, nr. 6 fiind semnat în 04.03.2024.

Prin notificarea de la ICAS cu nr. 4787/16.11.2022, Asocieria a fost informată despre situația predării gardurilor electrice la gestionarii fondurilor cinegetice, la nivel de contract. Astfel, în anul 2022 au fost predate un număr de 656 garduri electrice iar în anul 2023 au fost predate un număr de 264 garduri electrice.

Contractului de servicii nr. 2472/12.09.2022, mai sus menționat, a fost prelungit prin două acte adiționale, în vederea derulării optime a activității, după cum urmează: prin actul adițional nr. 4 din

11.12.2023 a fost prelungit până în 31.12.2023, iar prin actul adițional nr. 5 din 28.12.2023 contractul de servicii a fost prelungit până în 31.12.2024. Prin actul adițional nr. 6/04.03.2024 a fost actualizată Anexa 2 la contract, cu privire la planificarea livrabilelor în noua perioadă de derulare a contractului și Metodologia privind instalarea și monitorizarea sistemelor de protecție electrice. Instalarea sistemelor electrice de protecție s-a realizat în luna noiembrie din anul 2022 și în lunile martie și aprilie din anul 2023. Reinstalări ale sistemelor electrice de protecție au fost realizate pe toată durata proiectului ori de câte ori situația din teren a impus-o.

2. Metodologie de instalare și monitorizare a sistemelor electrice de protecție

Instalarea sistemelor electrice de protecție s-a realizat la nivelul fiecărui fond cinegetic din zona de implementare a proiectului, în zonele de conflict, unde a fost instalat minim un sistem electric de protecție în acord cu specificațiile tehnice oferite de furnizor astfel încât să se asigure funcționarea la parametrii optimi a întregului echipament.

Pentru fiecare sistem de protecție instalat s-a întocmit o Fișă de instalare Anexa 1, care să cuprindă toate aspectele tehnice necesare identificării obiectivului protejat

Monitorizarea sistemelor electrice de protecție a urmărit în principal stabilirea modului optim de utilizare a acestor sisteme astfel încât randamentul și eficiența acestora să fie maximă. În acțiunile de teren privind monitorizarea sistemelor electrice de protecție s-au urmărit în principal următoarele aspecte:

1. Parametrii de funcționare (puterea impulsurilor, rezistența firelor, randamentul de încărcare a panoului solar, etc) în raport de factorii de mediu și condițiile de amplasare și exploatare.
2. Funcționalitatea acestora în cazul interacțiunii cu ursului. (puncte slabe, puncte forte, aspecte de optimizat, etc)
3. Prezența ursului în zona unde este instalat sistemul și recoltarea de probe biologice - excremente sau păr din capcanele de păr atât din zona limitrofă cât și din zona de distribuție a ursului din cadrul fondului cinegetic.

Culegerea datelor a fost realizată de specialiștii partenerilor în proiect INCDS Marin Drăcea și RNP Romsilva la deplasările în teren în cadrul rapoartelor de deplasare și utilizând aplicația Gen Urs .

În cadrul contractului de servicii 2472/12.09.2022 conform ofertei tehnice depuse, partenerii asocierii și-au împărțit fondurile cinegetice după cum urmează:

1. AJVPS Buzău: Argeș, Bacău, Buzău, Caraș Severin, Dâmbovița, Gorj, Maramureș, Neamț, Prahova, Suceava, Vâlcea și Vrancea. În cadrul prezentului raport este raportată monitorizarea realizată pentru garduri instalate în județele: Buzău, Caraș Severin, Gorj, Maramureș, Neamț, Prahova, Suceava, Vâlcea și Vrancea
2. AMPFC: Alba, Bistrița-Năsăud, Brașov, Covasna, Harghita, Hunedoara, Mureș și Sibiu.

Fiecare partener a fost responsabil de monitorizarea sistemelor electrice instalate conform fondurilor cinegetice din anexa la oferta depusă și conform situației gardurilor instalate raportate.

Sistemele electrice de protecție instalate în zonele de conflict pentru protecția animalelor domestice, a culturilor agricole și a bunurilor materiale au fost monitorizate cu specialiștii angajați cu contracte individuale de muncă la Asociația Județeană a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Buzău – AJVPS Buzău și la Asociația pentru Managementul Profesional al Faunei Cinegetice – AMPFC, specialiști care au realizat și instalarea acestor sisteme electrice de protecție. Monitorizarea s-a realizat respectând metodologia din Anexa nr. 2 “Metodologie privind instalarea și monitorizarea sistemelor de protecție electrice”.

Partenerii asocierii responsabile cu monitorizarea gardurilor electrice au stabilit un format cadru pentru colectarea informațiilor din teren (Anexa 2). Acest format a fost distribuit către experții din proiect pre-completat cu datele de identificare ale experților, ale fondurilor cinegetice și ale gardurilor electrice (număr de inventar). Datele au fost colectate săptămânal. S-a stabilit ca în general, monitorizarea să fie realizată la începutul fiecărei săptămâni, pentru a se menține o unitate în datele colectate.

Pentru fiecare gard de protecție instalat a fost întocmită o fișă de monitorizare, aceste fișe fiind anexate la rapoartele intermediare transmise către INCDS Marin Drăcea.

3. Centralizator sisteme electrice de protecție instalate și obiective protejate selectate

La nivelul proiectului cele 1140 de sisteme electrice de protecție au fost distribuite în zona de studiu conform Figurii 1.

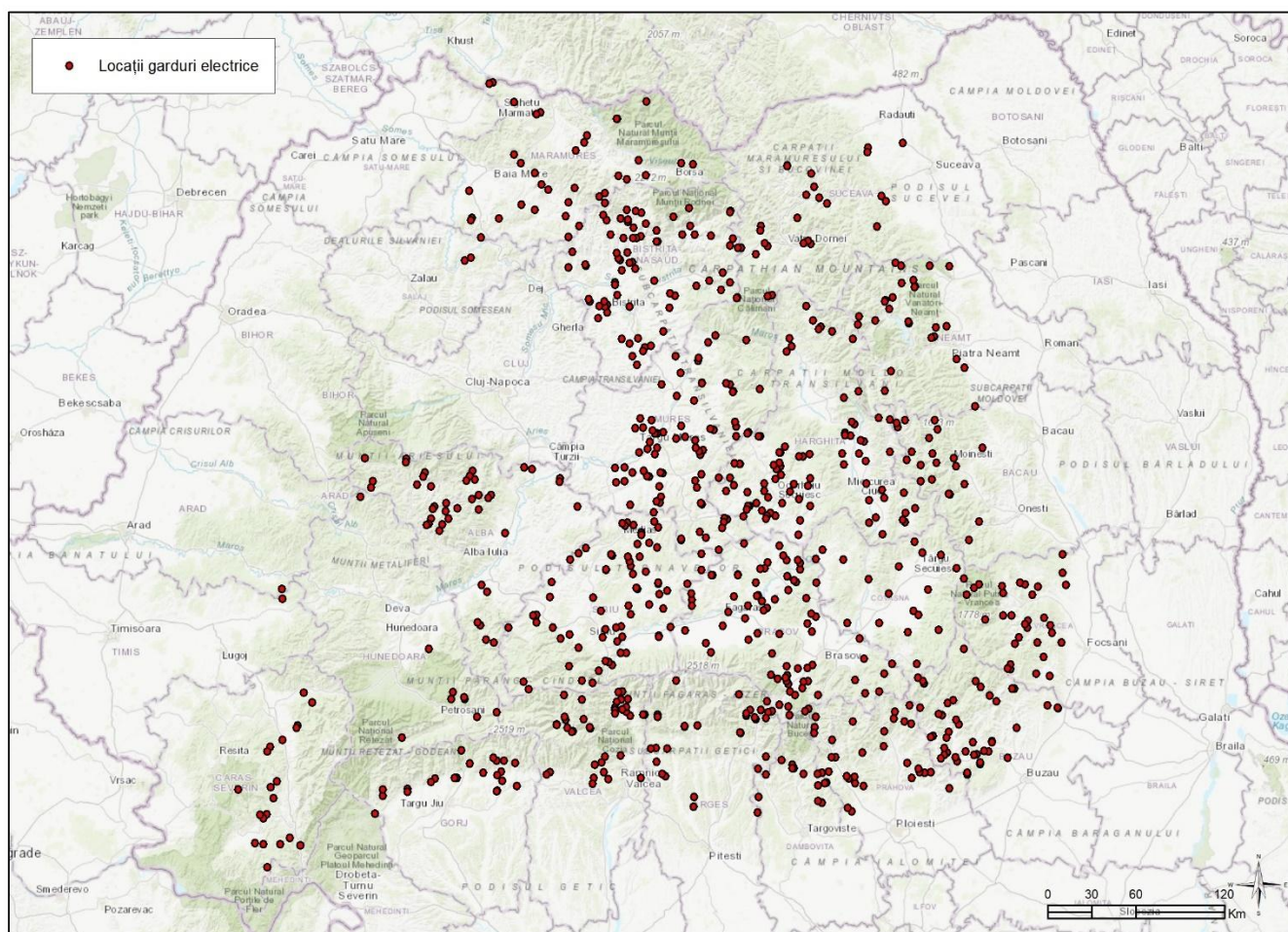

Figura 1 Harta cu repartizarea sistemelor de protecție instalate (garduri electrice)

Gardurile distribuite, instalate și monitorizate conform celor descrise mai sus, au vizat protecția a diferite obiective din fondurile cinegetice vizate de proiect. Acestea au fost selectate în funcție de

istoricul de tranzitare al animalelor sălbatice mari și al conflictelor om-animal semnalate, în special pentru urs.

Tipurile de obiective protejate au fost redacte conform adnotărilor experților din cadrul proiectului în fișele de instalare, acestea fiind exprimate particularizat.

Prezentăm un extras cu titlu de exemplu pentru obiectivele protejate ce se regăsesc în fișele de instalare :

- adăpost animale (bovine) 55 exemplare,
- adăpost animale (bovine),
- ferma de vaci pe suprafață de 6 ha,
- ferma de vaci pe suprafață de 5 ha,
- pășune temporara vaci,
- adăpost animale (bovine) 19 exemplare,
- adăpost animale (bovine) 30 exemplare,
- ferma 30 bovine,
- ferma 18 bovine,
- ferma bovine 3 ha,
- ferma bovine 2 ha,
- stână și grajd, construcții permanente și gospodărie particulară,
- pășune 10 ha, turma de 800 ovine,
- vaci,
- pășune, stana, aproximativ 15 ha, 300 capete oi și vaci,
- stana cu 250 exemplare (vacii, oi, porci) aproximativ 10 ha pășune,
- pășune temporara vaci,
- 4 ha teren arabil și livada/ 1 ha arabil porumb, 3 ha pomi fructiferi, 20 bovine, 20 ovine, 4 căței,
- 3 ha livada și teren arabil(0.5 ha arabil și 2.5 ha pomi fructiferi), 14 bovine, 3 porci, 3 câini
- teren fâneată, stână,
- stana animale și livada pomi fructiferi,
- păstrăvărie,
- stupină și livadă,
- viță de vie,
- porumb,
- 12 ha ovăz,
- porumb și cartofi, 50 familii albine,
- mănăstirea Buna Vestire, cu exploatare animale domestice: 20 caprine, 1 porc și păsări de curte (găini, rate), suprafață împrejmuită cca 1,8 ha,
- tabere de copii, animale-cai, vite,
- sfeclă furajeră.

Pentru analiza impactului gardurilor electrice instalate, tipurile de obiective completate de experții din proiect au fost stabilite denumiri generice simplificate. Redăm mai jos denumirile generice, în ordine alfabetică:

- albine (pentru: stupine, albine),
- albine, culturi (pentru: stupine împreună cu livezi, pășuni și alte tipuri de culturi),
- albine, culturi, păstrăvărie (pentru: stupine împreună cu livezi, pășuni, alte tipuri de culturi și păstrăvărie),

- animale domestice (pentru vaci, oi, capre, câini, păsări de curte, bivoli, animale din țărcurile de vânătoare, etc),
- animale domestice, albine (pentru: oricare din animalele domestice identificate împreună cu albine),
- animale domestice, culturi (pentru: oricare din animalele domestice identificate împreună cu oricare din culturile identificate),
- animale domestice, culturi, albine (pentru: oricare din animalele domestice identificate împreună cu),
- animale domestice, culturi, depozit hrană (pentru: oricare din animalele domestice identificate împreună cu oricare din culturile identificate și depozite de hrană pentru animale domestice sau pentru țărcuri de vânătoare),
- animale domestice, depozit hrană (pentru: oricare din animalele domestice identificate împreună cu depozite de hrană pentru animale domestice sau pentru țărcuri de vânătoare),
- culturi (pentru: culturi de porumb, grâu, ovăz, napi, afine, floarea soarelui, cartofi, sfeclă furajeră, livezi, vii, pășuni, fânețe, grădini, terenuri și exploatații agricole, etc),
- depozit hrană (pentru: silozuri, depozite de hrană pentru animale domestice sau pentru țărcuri de vânătoare),
- gospodărie (pentru: cabane turistice, cabane muncitori, vagon muncitori, cabane pentru vânătoare, mănăstiri, cantoane silvice, gospodării private, tabere copii, trasee turistice în stațiuni balneare),
- gospodărie, albine (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu albine),
- gospodărie, animale domestice (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu oricare din animalele domestice identificate),
- gospodărie, animale domestice, albine (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu oricare din animalele domestice identificate și albine),
- gospodărie, animale domestice, culturi (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu oricare din animalele domestice identificate și oricare din culturile identificate),
- gospodărie, animale domestice, culturi, albine (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu oricare din animalele domestice identificate, oricare din culturile identificate și albine),
- gospodărie, culturi (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu oricare din culturile identificate),
- gospodărie, culturi, depozit hrană (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu oricare din culturile identificate și oricare din depozitele de hrană identificate),
- gospodărie, depozit hrană (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu oricare din depozitele de hrană identificate),
- gospodărie, păstrăvărie (pentru: oricare din tipurile de gospodării identificate împreună cu păstrăvării),
- păstrăvărie (pentru: păstrăvării).

Denumirea generică face referire la toate tipurile de obiective protejate stabilite în cadrul proiectului pentru o locație în care a fost instalat și monitorizat gard electric.

Reprezentarea grafică a tipurilor de obiective protejate în cadrul proiectului este redată în Figura 2 de mai jos, în care se poate observa o diferență notabilă între primele cinci categorii de obiective generice selectate pentru a fi protejate, pentru un număr total de 829 de garduri electrice (animale domestice –

Figura 2. Numărul nominalizărilor în proiect pentru fiecare obiectiv protejat generic

Această situație este mai ușor de urmărit prin reprezentare procentuală și gruparea tuturor categoriilor de obiective generice stabilite pentru un număr mic de garduri electrice instalate și monitorizate. Astfel, în Figura 3 de mai jos se evidențiază faptul că aproape jumătate din garduri au fost instalate pentru a proteja animale domestice (49%).

Următoarele 4 categorii de obiective protejate acoperă un procent de 41% din totalul gardurilor (animale domestice, culturi – 19%, culturi – 14%, gospodărie – 5% și gospodărie, animale domestice – 3%) iar toate celelalte 17 categorii de obiective protejate generice au fost stabilite pentru un procent total de 10% din numărul gardurilor electrice instalate și monitorizate (sub 2% pentru fiecare obiectiv generic în parte).

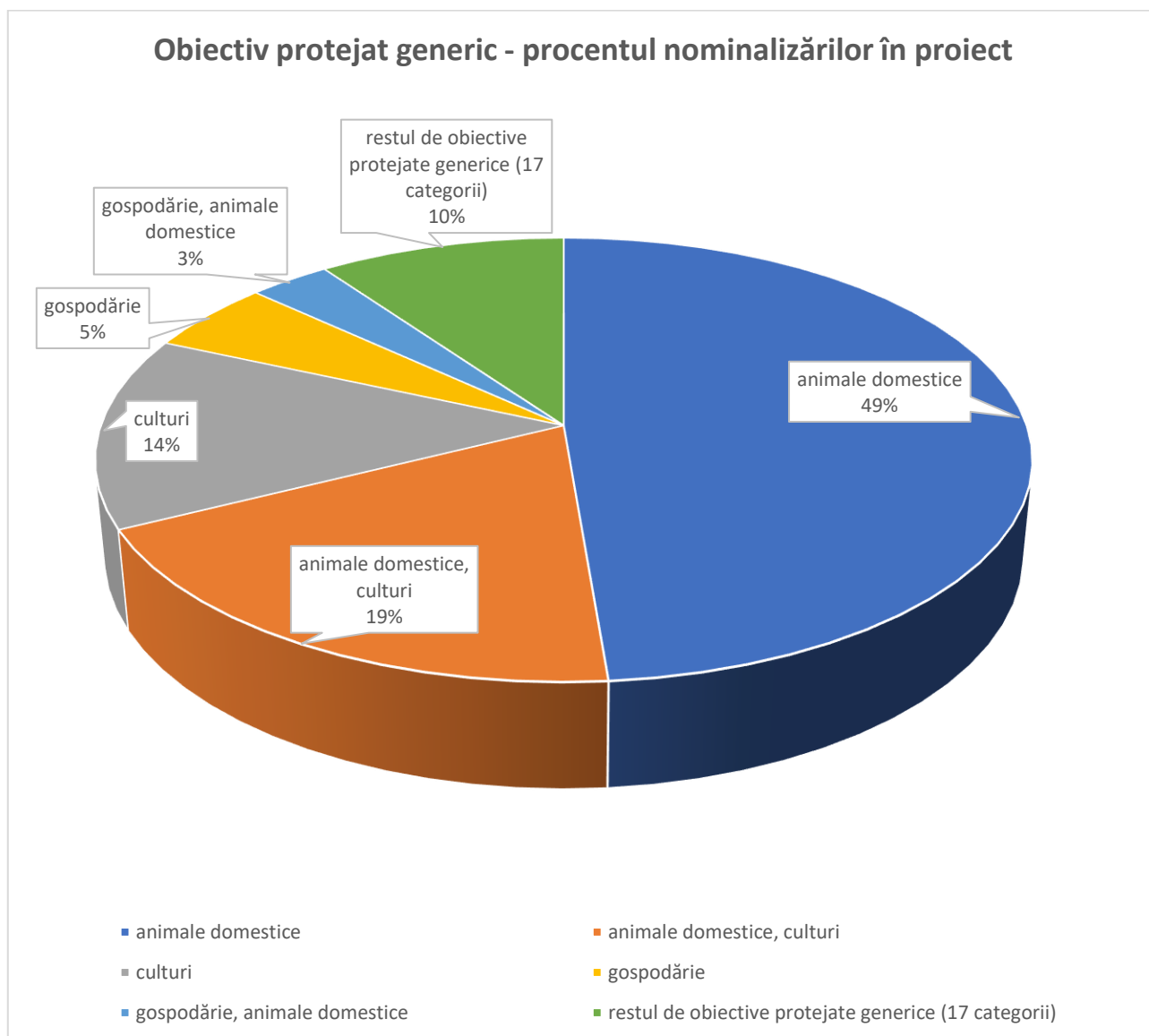

Figura 3. Procentul nominalizărilor în proiect pentru obiectivele protejate generice cele mai numeroase

4. Semnalarea situațiilor de conflict om-animal și analiza datelor colectate

4.1. Colectarea datelor

Pentru semnalarea evenimentelor identificate de experți în cadrul monitorizărilor săptămânale, specialiștii au prevăzut secțiuni dedicate în fișele de monitorizare. Experții au notat sau au selectat din opțiunile prezentate pe fișă, urmele de animale identificate și gradul de proximitate față de obiectivul protejat și implicit față de gardul electric.

Pentru prelucrarea datelor au fost realizate situații separate pentru fiecare lună de monitorizare în format electronic. Datele rezultate în etapa de monitorizare a gardurilor electrice instalate au fost analizate corelat cu obiectivele protejate, acestea din urmă fiind tratate detaliat în secțiunea anterioară a prezentului raport.

De asemenea, datele analizate prezintă doar situațiile de semnalare evenimente (urme trecere și penetrare gard), și nivelul pagubelor provocate, procentele fiind raportate la numărul total de garduri monitorizate. Diferențele de procente reprezintă situațiile în care nu au fost semnalate evenimente și nu au fost înregistrate pagube.

În Figura 4 de mai jos sunt prezentate patru exemple de completare a situațiilor identificate în teren în cadrul monitorizărilor săptămânale.

A				
1. Starea funcțională		optim	Motiv nefuncțional:	
	☒	funcțional		
		nefuncțional		
2. Eveniment produs	☒	urme încercare trecere	Modul de penetrare: (fire rupte, sărit peste, săpat) Specia: (cerb, mistreț, căprior, urs) <i>Mistreț, Lup</i>	
		penetrare gard		
		fără semne prezență		
3. Paguba produsă		fără pagubă obiect	Descriere pagubă:	Condiții meteo (alege varianta) Senin Nor Precipitații
		nesemnificativ		
		cu pagubă obiectiv		
SĂPTĂMÂNĂ IV				

B				
1. Starea funcțională	☒	optim	Motiv nefuncțional:	
	☒	funcțional		
		nefuncțional		
2. Eveniment produs	☒	urme încercare trecere	Modul de penetrare: (fire rupte, peste, săpat) Specia: (cerb, mistreț, căprior, urs) <i>urme în apropierea gardului, fără intrare în interier</i>	
		penetrare gard		
		fără semne prezență		
3. Paguba produsă	☒	fără pagubă obiect	Descriere pagubă:	Condiții meteo (alege varianta) Senin (Nor) Precipitații
		nesemnificativ		
		cu pagubă obiectiv		

C				
1. Starea funcțională		optim	Motiv nefuncțional:	
		funcțional ☒		
		nefuncțional		
2. Eveniment produs		urme încercare trecere	Modul de penetrare: (fire rupte, sărit peste, săpat) Specia: (cerb, mistreț, căprior, urs)	
		penetrare gard		
		fără semne prezență ☒		
3. Paguba produsă		fără pagubă obiect ☒	Descriere pagubă:	Condiții meteo (alege varianta) Senin ☒ Nor Precipitații
		nesemnificativ		
		cu pagubă obiectiv		

D				
---	--	--	--	--

Figura 4. Exemple de completare monitorizare săptămânală (A, B, C, D)

Datele completate astfel de către experți au fost transpuse în format electronic pentru a putea fi analizate. Pentru fiecare gard electric monitorizat au fost notate informațiile din fișa de monitorizare lunară într-un singur rând în baza de date, fiind prezentate datele de identificare ale gardului electric (fond cinegetic în care este montat, gestionar fond cinegetic, partenerul din cadrul asocierii responsabile de contract, număr de inventar alocat), evenimentele identificate la fața locului de către experți, speciile identificate, nivelul estimat al pagubei, luna de instalare a gardului și luna de monitorizare.

Astfel, baza de date cuprinde 5.520 intrări, pentru cele 1140 de sisteme electrice de protecție. În cele ce urmează, cele 5.520 intrări din baza de date vor fi denumite „monitorizări” iar evenimente de conflict om-animal vor fi denumite „semnalări”.

4.2. Analiza datelor

În secțiunea de analiză a datelor prezentăm informațiile numeric, procentual și vizual prin grafice, astfel încât să reiasă cât mai clar rezultatele monitorizărilor realizate. De asemenea, analizele pornesc de la viziunea în ansamblu a proiectului, cum ar fi numărul total de fonduri cinegetice în care au fost semnalate evenimente de conflict om-animal, ajungând până la detalierea nivelului pagubelor cauzate de o anumită specie pentru un anumit tip de obiectiv protejat generic.

4.2.1. Număr total de semnalări

Din totalul de 5.520 de monitorizări, situațiile de prezență ale speciilor au fost semnalate pentru un număr de 1.888 de monitorizări, ceea ce reprezintă o incidență de 33,97%.

Datele pe județe sunt prezentate în cele ce urmează, cu ordonarea descrescătoare a acestora: Tabelul 5 și Figura 5 și Figura 7.

Tabel 1. Numărul total de semnalări, defalcăt descrescător pe județe

Județ	Nr. total semnalări	Procent semnalări
BV	198	10,49%
SB	189	10,01%
MS	182	9,64%
AB	177	9,38%
BN	136	7,20%
SV	136	7,20%
HR	110	5,83%
HD	107	5,67%
CS	90	4,77%
MM	81	4,29%
VN	74	3,92%
NT	71	3,76%
BZ	65	3,44%
VL	64	3,39%
CV	49	2,60%
GJ	41	2,17%
AG	37	1,96%
PH	37	1,96%
BC	27	1,43%
DB	17	0,90%
TOTAL	1888	100%

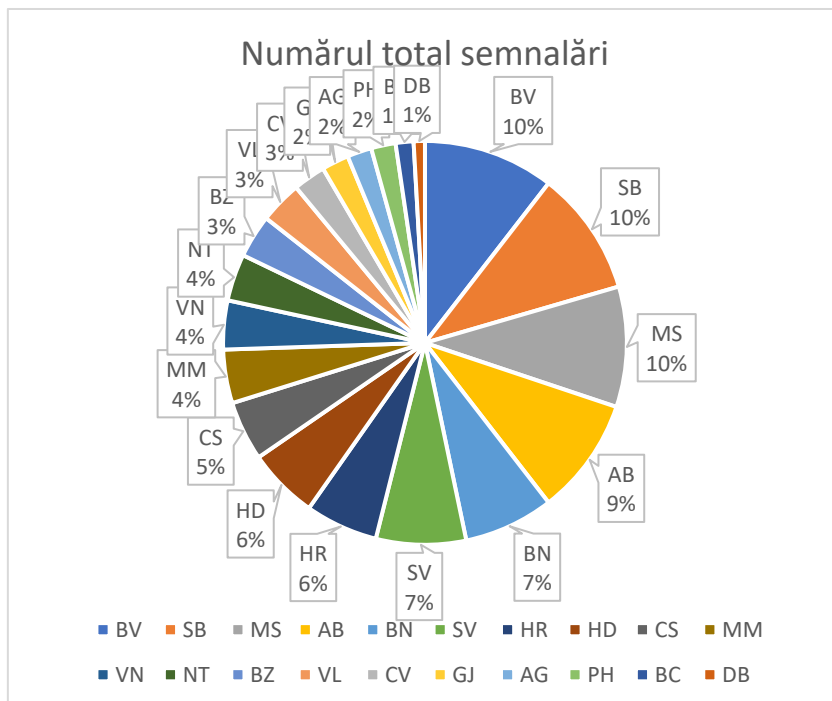

Figura 5. Numărul total de semnalări, defalcăt descrescător pe județe

Din totalul de 20 de fonduri cinegetice, se poate observa că în prima jumătate, respectiv fondurile cu cele mai multe semnalări, sunt situate preponderent în interiorul arcului carpat. Pentru o relevanță mai mare a vizualizării datelor, considerăm că localizarea fondurilor cinegetice este la fel de importantă cu numărul total de fonduri cinegetice din cadrul fiecărui județ, deoarece statistic vorbind, într-un număr mai mare de locații într-un județ, probabilitatea de semnalare a evenimente de conflict om-animal este de asemenea mai mare.

Astfel, considerăm că ordonarea datelor referitoare la incidență trebuie realizate și pe baza numărului total de fonduri cinegetice din fiecare județ în parte pentru a compara. Reprezentarea grafică a datelor este prezentată în cele ce urmează, în Tabelul 6 și Figura 6.

Tabel 2. Ordonare număr total de semnalări în funcție de numărul de fonduri cinegetice

Județ	Nr. total fonduri	Nr. total semnalări	Procent semnalări
MS	43	182	10%
HR	42	110	6%
BV	41	198	10%
SB	38	189	10%
BN	36	136	7%
CV	32	49	3%
HD	28	107	6%
AB	25	177	9%
MM	24	81	4%
BZ	23	65	3%
VN	18	74	4%

Județ	Nr. total fonduri	Nr. total semnalări	Procent semnalări
NT	16	71	4%
SV	16	136	7%
VL	15	64	3%
AG	14	37	2%
PH	13	37	2%
CS	12	90	5%
BC	10	27	1%
DB	7	17	1%
GJ	7	41	2%
TOTAL	460	1888	100%

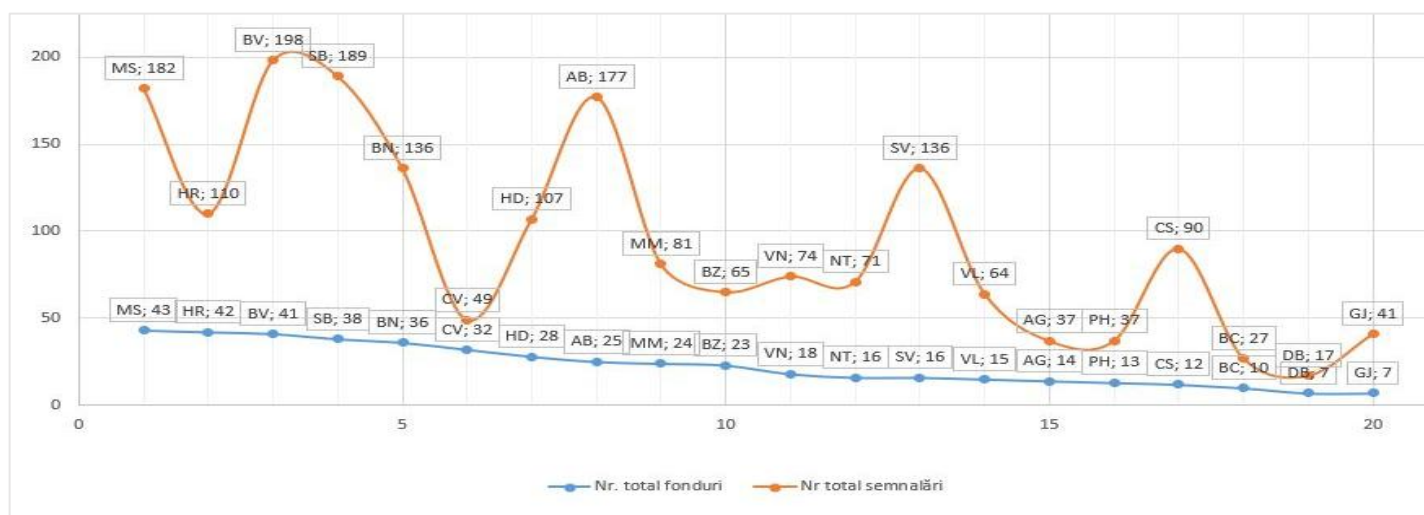

Figura 6. Numărul total de semnalări, ordonat în funcție de numărul de fonduri cinegetice

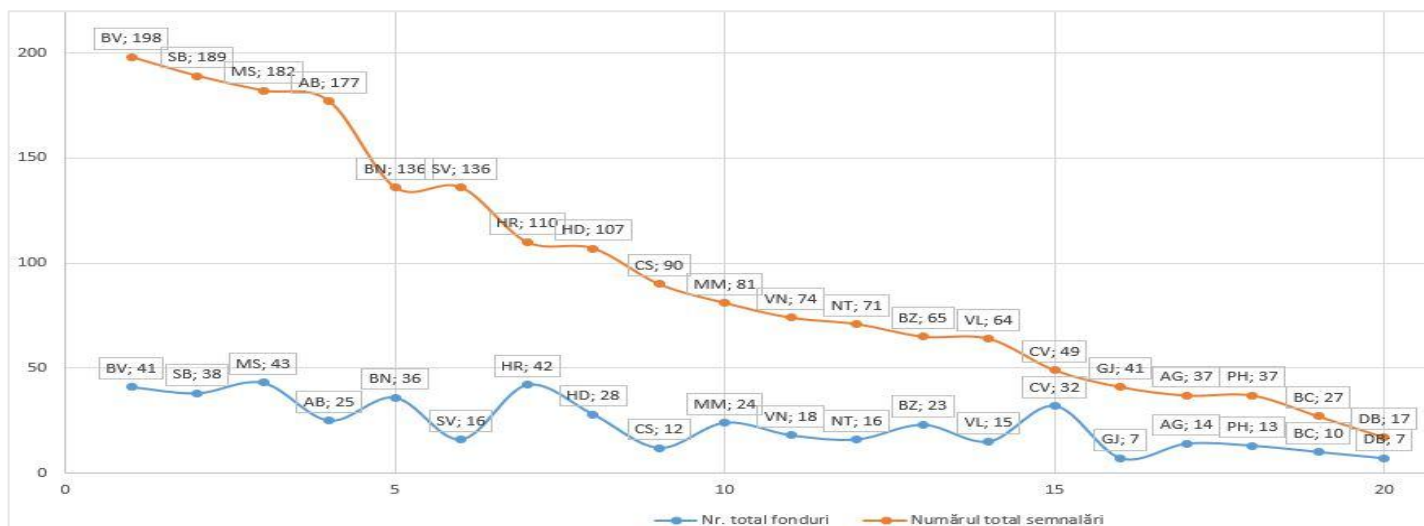

Figura 7. Numărul total de semnalări, în ordinea descrescătoare a acestora per județ

Așa cum am menționat mai sus, comparăm ordonarea numărului de semnalări în funcție de numărul total al acestora per județ, cu ordonarea numărului de semnalări în funcție de numărul de fonduri cinegetice din fiecare județ în parte.

Se poate observa că se păstrează o pondere mai mare a primelor 10 județe, dintre cele cu fonduri cinegetice în interiorul arcului carpatic, indiferent de modalitatea de ordonare a acestora. Se poate extrage astfel o primă concluzie, și anume că zonele cu cele mai frecvente conflicte om animal, indiferent de specia semnalată, sunt localizate în județele MS, HR, BV, SB, BN, HD, AB, MM.

4.2.2. Număr total de semnalări defalcat pe categorii

Din totalul de 1888 de semnalări au fost identificate situațiile particulare de semnalare a urmelor de trecere specii și a celor de penetrare gard de către speciile vizate de proiect. Așa cum am menționat mai sus, pentru uniformizarea datelor în vederea analizei, a fost notată cea mai intensă activitate a speciilor pentru fiecare lună de monitorizare, respectiv, în situațiile în care în fișele de monitorizare lunare s-au regăsit bifate atât urme trecere cât și penetrare gard, s-a păstrat doar semnalarea de tip penetrare gard.

În tabelul 7 de mai jos, sunt redate toate semnalările, tipul acestora, speciile notate de experți și estimarea nivelului de pagubă.

Tabel 3. Număr total de semnalări

Județ	Nr. total semnalări	Urme trecere	Penetrare gard	Urs	Cerb	Căprior	Mistreț	Lup	Șacal	Câine	Vulpe	Viezure	Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
AB	177	147	30	129	90	37	79	10	1				138	39	
AG	37	33	4	29	6	9	9	2					33	4	
BC	27	13	14	19	11	6	4						16	5	6
BN	136	114	22	110	51	29	34	13					115	15	6
BV	198	158	40	172	44	22	38						132	59	7
BZ	65	56	9	47	19		24		19		1		62	2	1

Județ	Nr. total semnalări	Urme trecere	Penetrare gard	Urs	Cerb	Căprior	Mistreț	Lup	Șacal	Câine	Vulpe	Viezure	Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
CS	90	50	40	10	32	33	68	7	9				68	20	2
CV	49	44	5	39	21	10	1						43	6	
DB	17	7	10	14	4	1	2						8	9	
GJ	41	37	4	13	7	17	23	10					38	3	
HD	107	60	47	98	18		12	6					100	3	4
HR	110	79	31	83	55	15	6	4					82	24	4
MM	81	72	9	41	34	51	49		2				53	28	
MS	182	125	57	134	89	31	36						153	25	4
NT	71	34	37	28	28	12	43	3	5	1	1	1	34	33	4
PH	37	30	7	27	11	10	29						31	6	
SB	189	151	38	154	52	36	48						144	38	7
SV	136	78	58	104	87	35	84		2		1		71	54	11
VL	64	50	14	36	29	29	35						49	13	2
VN	74	54	20	57	27	29	59	10		1	2		41	29	4
Total	1888	1.392	496	1344	715	412	683	65	38	2	5	1	1411	415	62

Păstrând ordonarea după numărul total de semnalări, redăm defalcarea tipurilor de semnalări în figurile 8, 9 și 10 de mai jos după tipul de eveniment (urme trecere, penetrare gard), după nivelul estimat al pagubei și după specii.

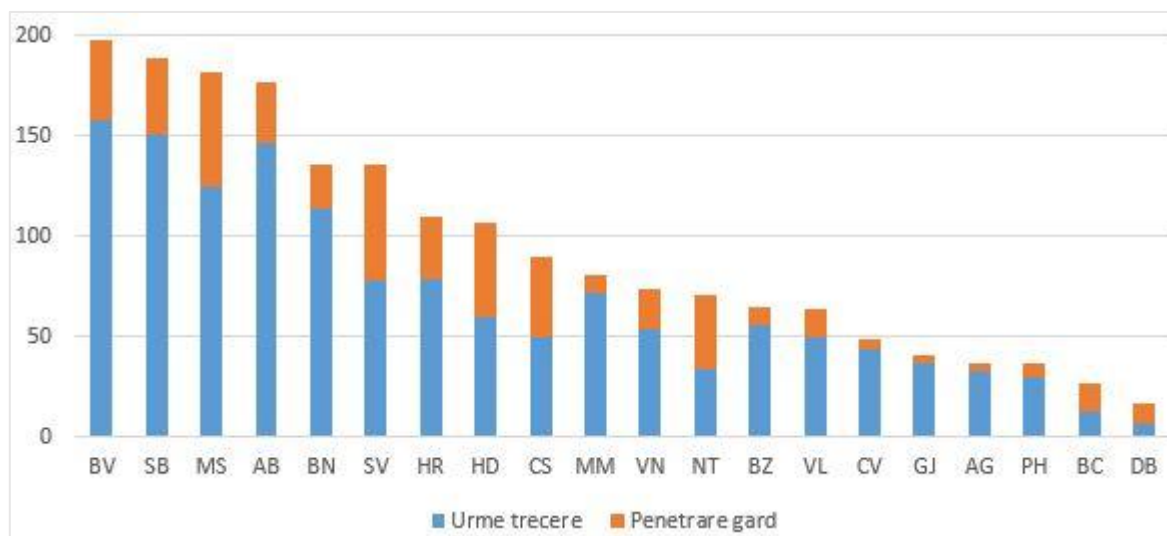

Figura 1. Defalcarea semnalărilor după tipul de eveniment (urme trecere, penetrare gard)

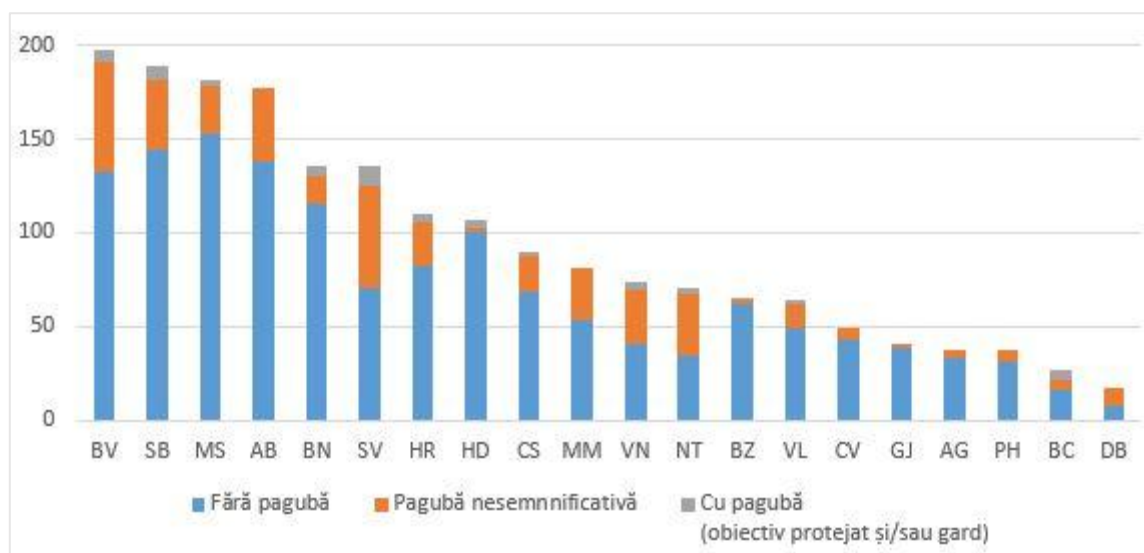

Figura 2. Defalcarea semnalărilor după nivelul estimat al pagubei

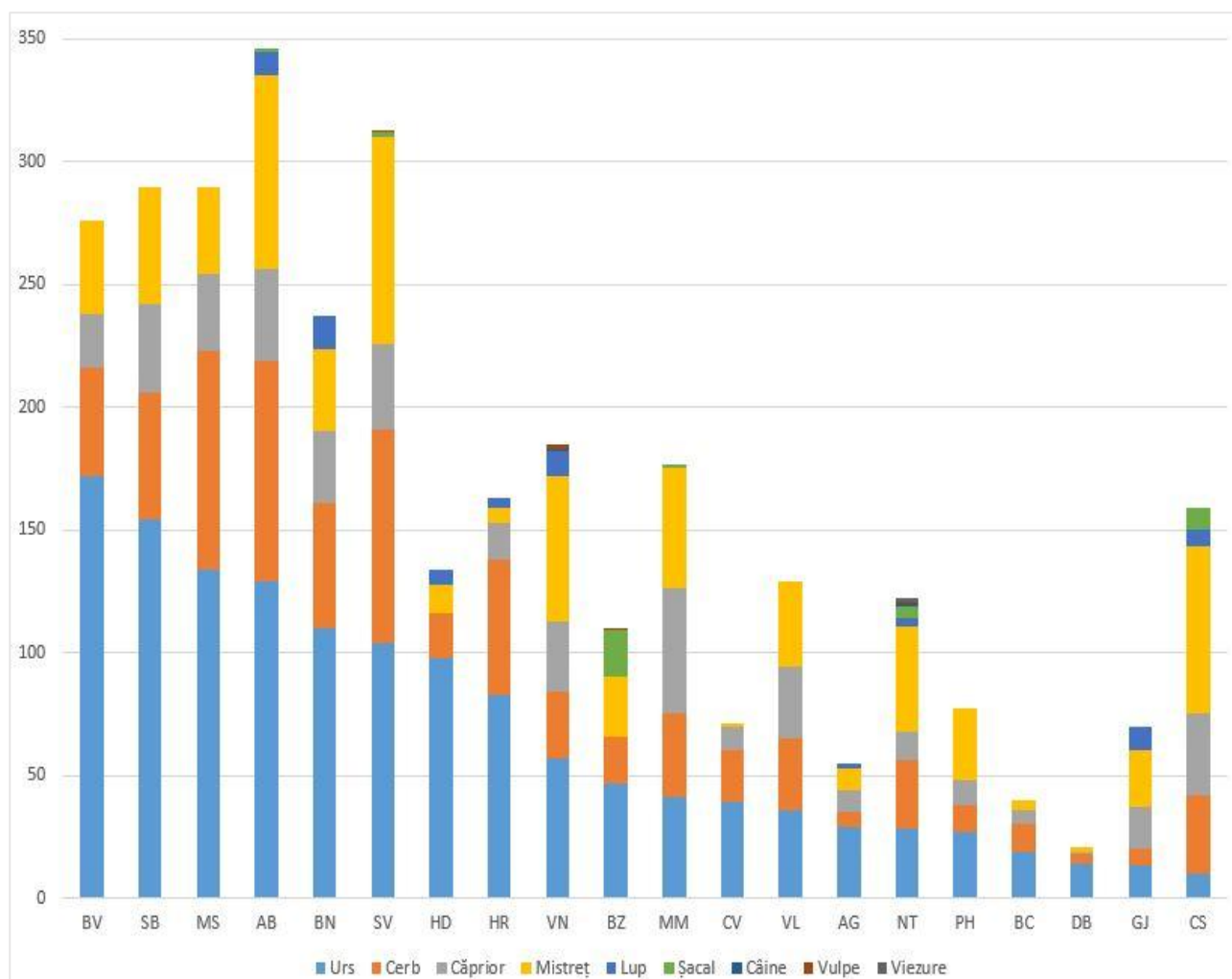

Figura 3. Defalcarea semnalărilor după specii – ordonare raportată la specia urs

4.2.3. Număr total de semnalări defalcate pe tip de pagubă, corelat cu obiectivul protejat

În secțiunea 3 a prezentului raport au fost prezentate obiectivele protejate din cadrul proiectului, precum și modul de analiză în vederea prelucrării datelor.

Categoriile generice de obiective protejate cu procente de peste 1% din totalul de obiective protejate, vor fi utilizate pentru analiza datelor referitoare la tipurile de semnalări din etapa de monitorizare a proiectului, și anume:

- animale domestice – 49%,
- animale domestice, culturi – 19%,
- culturi – 14%,
- gospodărie – 5% și
- gospodărie, animale domestice – 3%,
- albine – 1,96%,
- albine, culturi – 1,63%,
- depozit hrană – 1,20%.

Situația detaliată a obiectivelor protejate din cadrul proiectului este prezentată la secțiunea 3. *Centralizator garduri instalate și obiective protejate selectate* din prezentul raport, iar pentru o urmărire mai ușoară a datelor reluăm tabelar informațiile de mai sus, așa cum este prezentat în tabelul 8 de mai jos.

Tabel 4. Categoriile de obiective protejate

Denumire generică Obiectiv protejat	Număr	Procent
animale domestice	448	48,70%
animale domestice, culturi	174	18,91%
culturi	129	14,02%
gospodărie	48	5,22%
gospodărie, animale domestice	30	3,26%
albine	18	1,96%
albine, culturi	15	1,63%
depozit hrană	11	1,20%
obiective protejate stabilite mai puțin de 1% din total	47	5,11%

În tabelul 9 de mai jos prezentăm defalcarea tipurilor de semnalări de evenimente pe baza estimărilor pagubelor produse, corelat cu toate obiectivele protejate. Ordinea județelor este stabilită în ordine descrescătoare a numărului total de semnalări.

Menționăm că pentru județele în care au fost stabilite obiective protejate care la nivel de contract reprezintă sub 1% din totalul obiectivelor protejate, acestea sunt redate cu valorile corespunzătoare, deoarece la nivel de județ sunt relevante.

Tabel 5. Număr total de semnalări defalcate pe tip de pagubă, corelat cu obiectivul protejat

Județ		Obiectiv protejat	Fără pagubă	r
BV		TOTAL JUDEȚ	132	
		animale domestice	66	
		animale domestice, culturi	31	
		gospodărie	9	
		animale domestice, culturi, depozit hrană	6	
		depozit hrană	5	
		culturi	4	
		gospodărie, animale domestice, culturi, albine	4	
		păstrăvărie	4	
		gospodărie, animale domestice	1	
		animale domestice, culturi, albine	1	
		gospodărie, animale domestice, culturi	1	
		albine, culturi	0	
SB		TOTAL JUDEȚ	144	
		animale domestice	109	
		culturi	13	
		albine	10	
		animale domestice, culturi	9	
		albine, culturi	3	
		animale domestice, depozit hrană	0	
MS		TOTAL JUDEȚ	153	
		animale domestice	81	
		animale domestice, culturi	31	
		culturi	19	
		depozit hrană	9	
		gospodărie, animale domestice, culturi	5	
		gospodărie, depozit hrană	5	
		păstrăvărie	2	
		albine	1	
AB		TOTAL JUDEȚ	138	
		animale domestice, culturi	72	
		animale domestice	64	
		culturi	1	
		gospodărie, animale domestice, culturi	1	
BN		TOTAL JUDEȚ	115	
		animale domestice	67	
		culturi	22	
		animale domestice, culturi	16	
		gospodărie	6	
		albine	4	
SV		TOTAL JUDEȚ	71	

Județ		Obiectiv protejat	Fără pagubă	r
		animale domestice, culturi	30	
		animale domestice	17	
		culturi	12	
		gospodărie, animale domestice	10	
		gospodărie	2	
HR		TOTAL JUDEȚ	82	
		animale domestice	44	
		culturi	13	
		animale domestice, culturi	12	
		gospodărie	6	
		gospodărie, animale domestice	4	
		animale domestice, depozit hrană	2	
		depozit hrană	1	
		gospodărie, culturi	0	
HD		TOTAL JUDEȚ	100	
		animale domestice	37	
		animale domestice, culturi	23	
		culturi	21	
		gospodărie, animale domestice	9	
		gospodărie, animale domestice, albine	7	
		depozit hrană	2	
		gospodărie	1	
CS		TOTAL JUDEȚ	68	
		animale domestice	37	
		albine, culturi	16	
		culturi	9	
		animale domestice, culturi	6	
		albine	0	
MM		TOTAL JUDEȚ	53	
		gospodărie	20	
		animale domestice	15	
		gospodărie, culturi	6	
		animale domestice, culturi	5	
		culturi	3	
		depozit hrană	2	
		albine	1	
		gospodărie, depozit hrană	1	
VN		TOTAL JUDEȚ	41	
		animale domestice	28	
		gospodărie	12	
		animale domestice, culturi, albine	1	
NT		TOTAL JUDEȚ	34	
		animale domestice, culturi	16	

Județ		Obiectiv protejat	Fără pagubă	r
		animale domestice	11	
		culturi	6	
		gospodărie, depozit hrană	1	
BZ		TOTAL JUDEȚ	62	
		animale domestice	28	
		animale domestice, culturi	9	
		gospodărie, animale domestice	6	
		albine, culturi	6	
		culturi	4	
		gospodărie, depozit hrană	4	
		albine	2	
		gospodărie, albine	2	
		gospodărie	1	
VL		TOTAL JUDEȚ	49	
		animale domestice	34	
		gospodărie	8	
		culturi	3	
		animale domestice, culturi	2	
		gospodărie, animale domestice	2	
CV		TOTAL JUDEȚ	43	
		animale domestice	16	
		culturi	16	
		animale domestice, culturi	10	
		păstrăvărie	1	
		gospodărie	0	
		gospodărie, animale domestice	0	
GJ		TOTAL JUDEȚ	38	
		animale domestice	27	
		gospodărie	6	
		gospodărie, animale domestice	5	
AG		TOTAL JUDEȚ	33	
		animale domestice	22	
		albine	4	
		gospodărie	3	
		animale domestice, culturi	2	
		gospodărie, animale domestice	2	
		culturi	0	
PH		TOTAL JUDEȚ	31	
		animale domestice	12	
		gospodărie, animale domestice	7	
		gospodărie, depozit hrană	5	
		animale domestice, culturi	4	
		albine	1	

Județ		Obiectiv protejat	Fără pagubă	r
		albine, culturi	1	
		depozit hrană	1	
BC		TOTAL JUDEȚ	16	
		animale domestice, culturi	15	
		animale domestice	1	
DB		TOTAL JUDEȚ	8	
		animale domestice	3	
		culturi	2	
		gospodărie, animale domestice	1	
		albine	1	
		gospodărie, animale domestice, culturi	1	
		TOTAL	1411	

În cele ce urmează, în fotografiile 11 – 30 de mai jos redăm grafic informațiile din tabelul 7, cu mențiunea că se păstrează ordinea descrescătoare a numărului total de semnalări la nivel de județ.

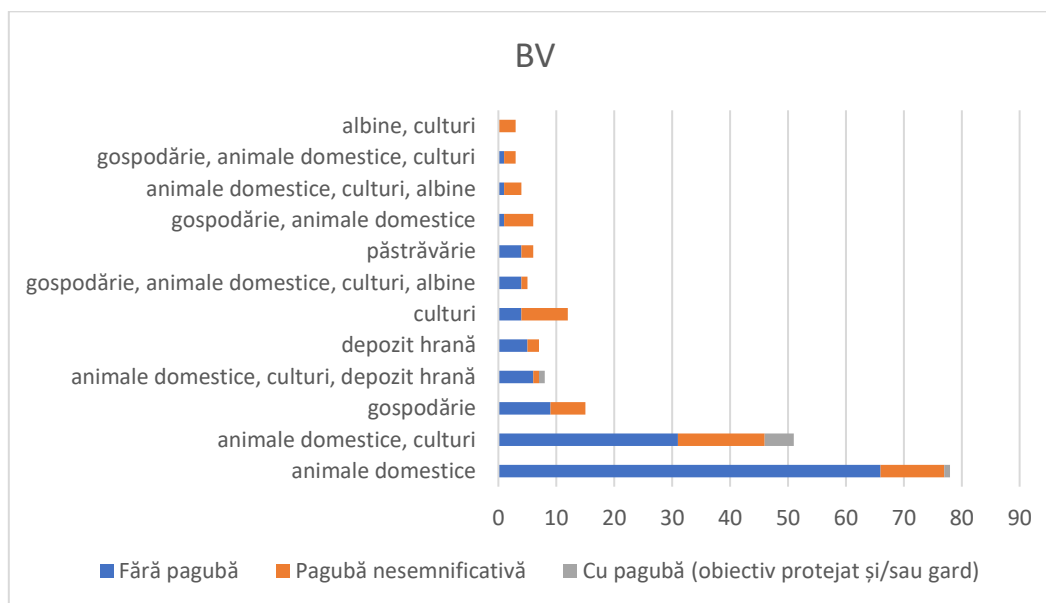

Figura 4. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - BV

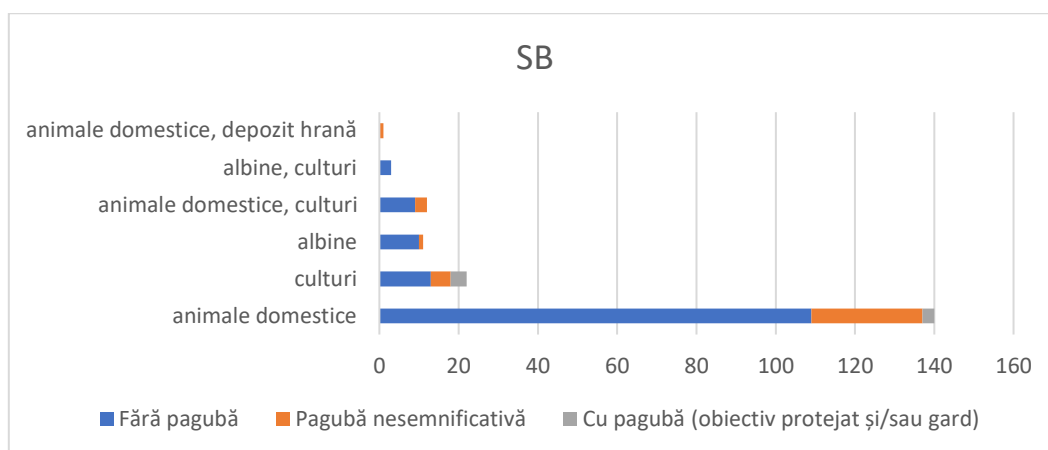

Figura 5. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - SB

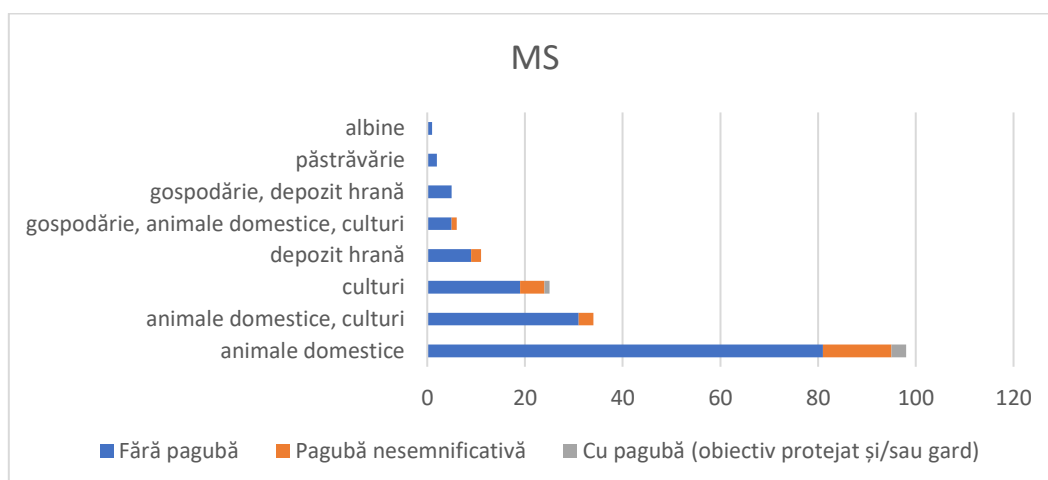

Figura 6. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - MS

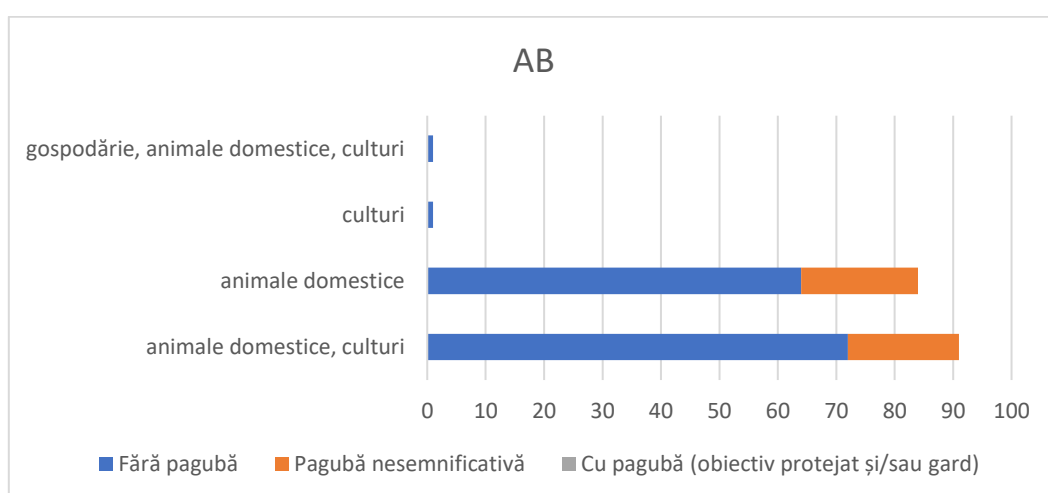

Figura 7. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - AB

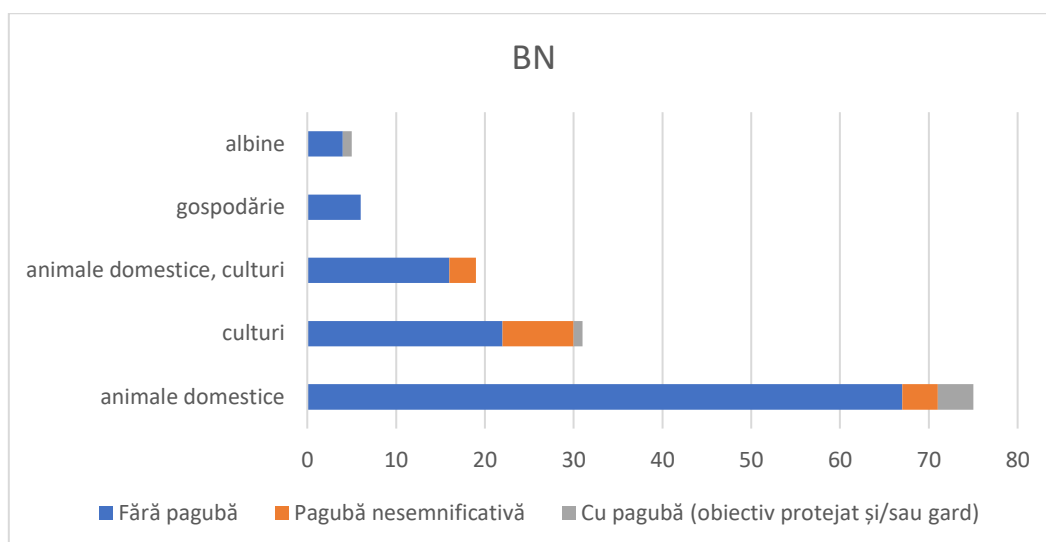

Figura 8. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - BN

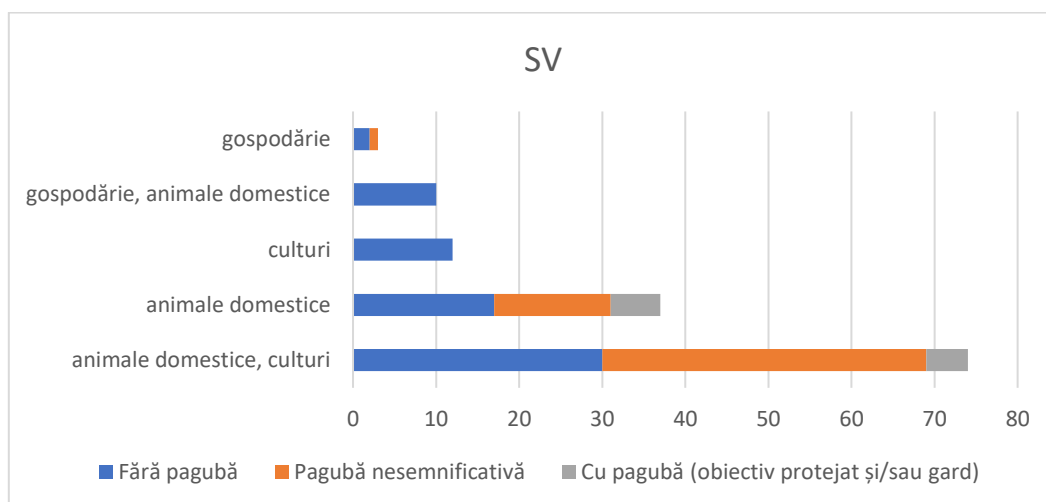

Figura 9. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - SV

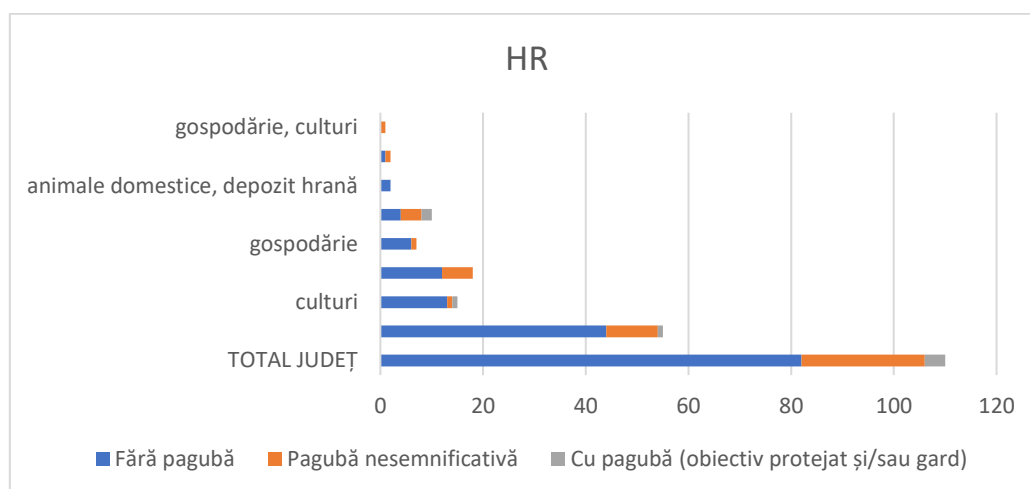

Figura 10. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - HR

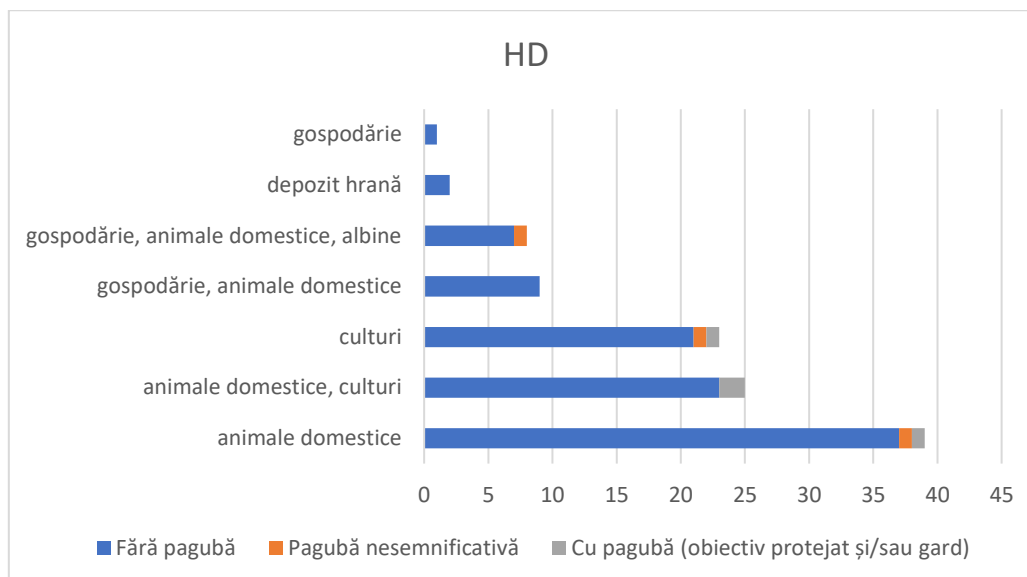

Figura 11. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - HD

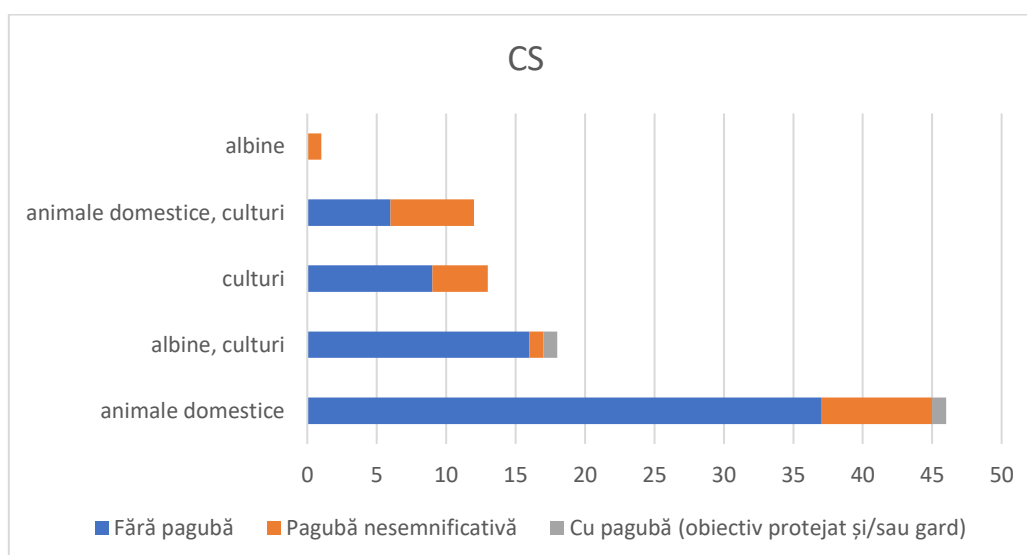

Figura 12. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - CS

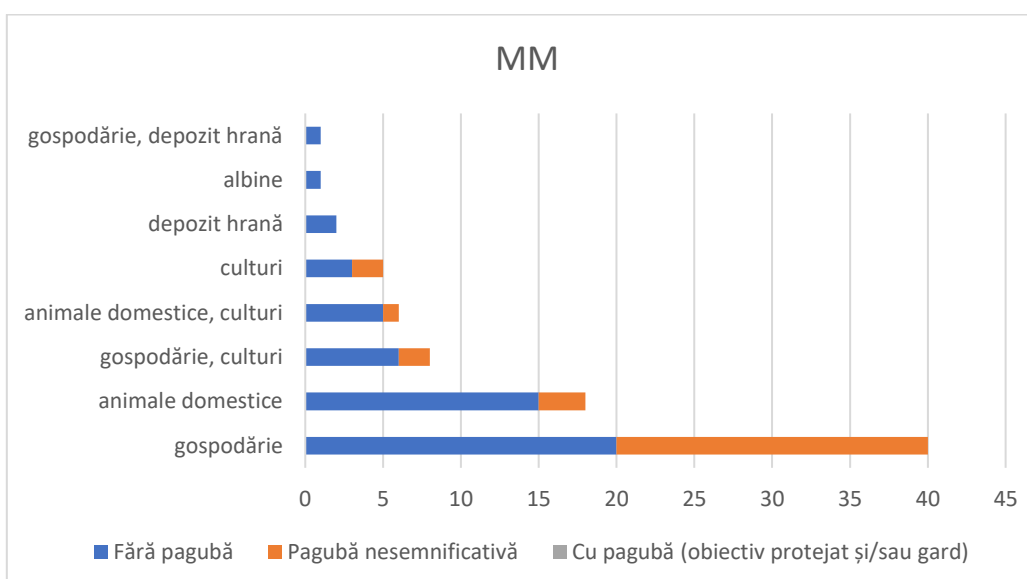

Figura 13. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - MM

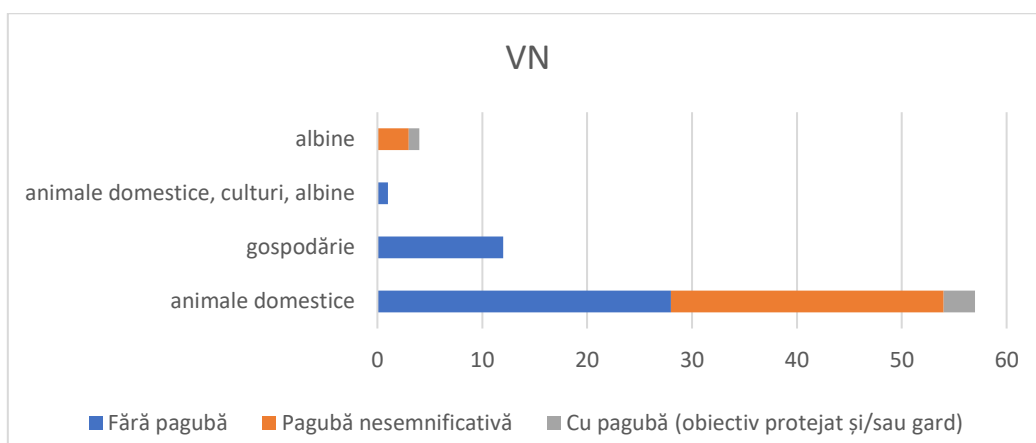

Figura 14. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - VN

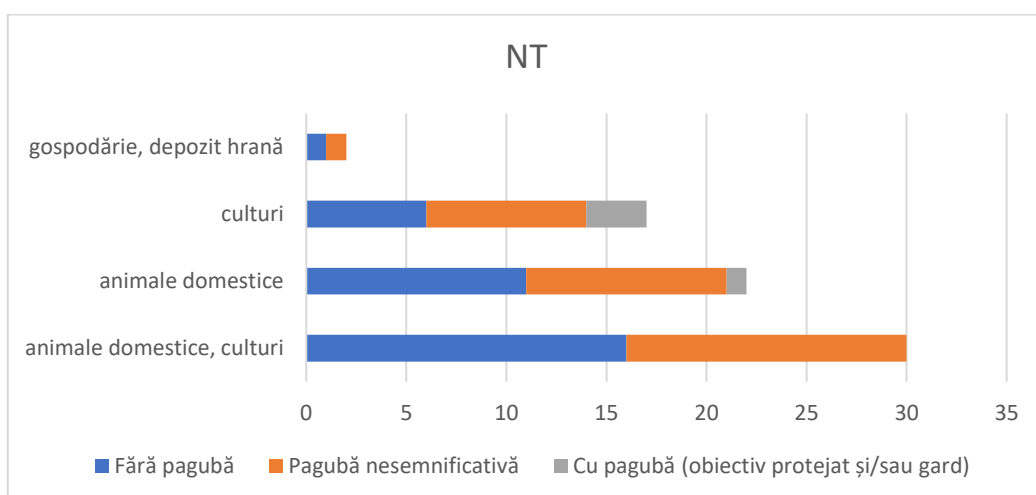

Figura 15. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - NT

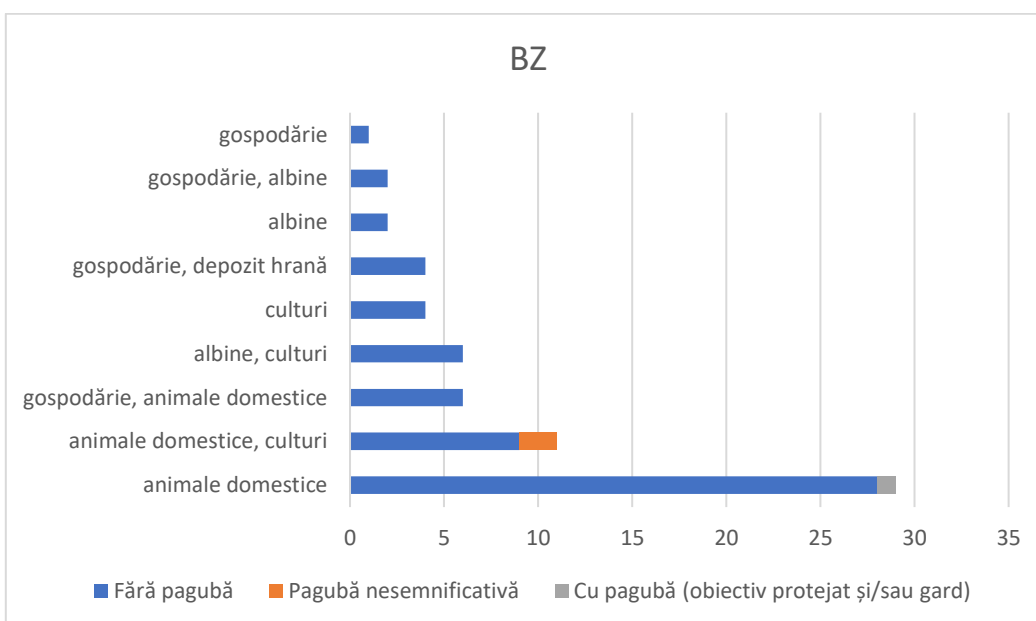

Figura 16. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - BZ

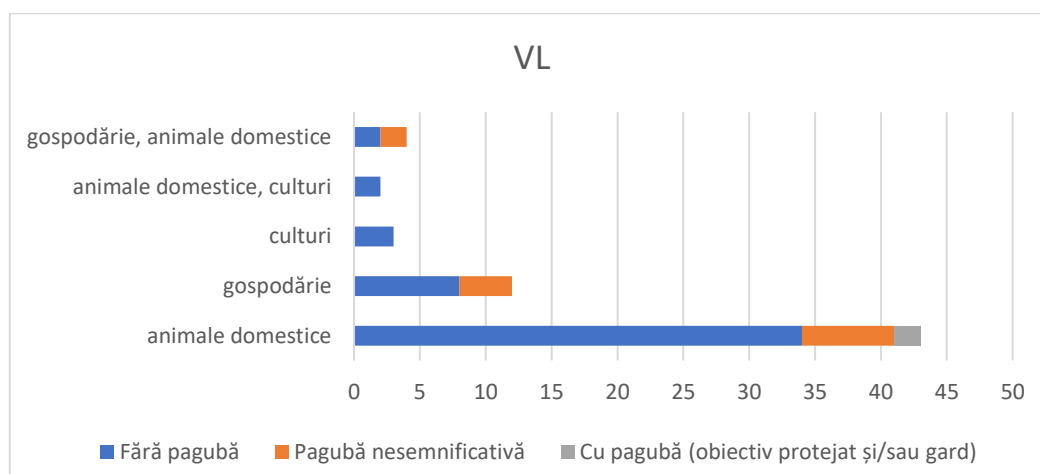

Figura 17. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - VL

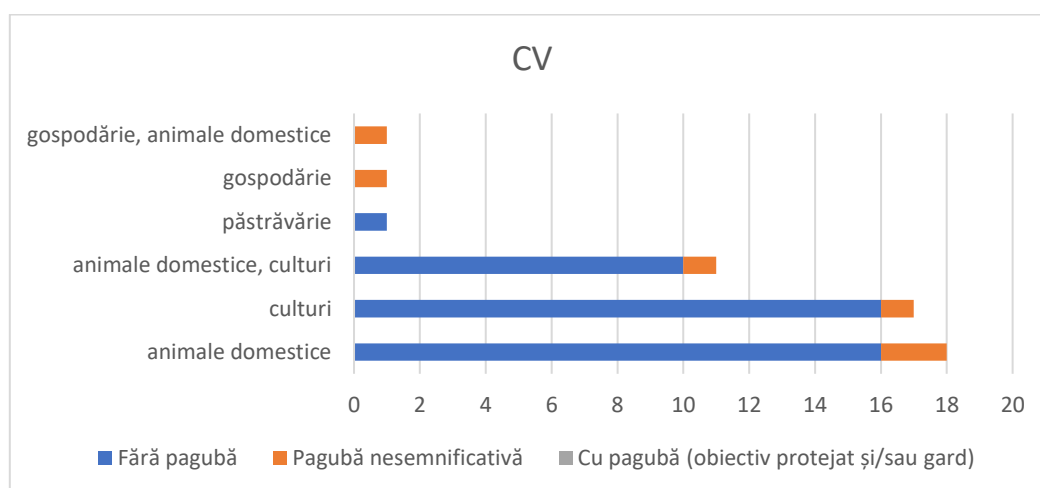

Figura 18. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - CV

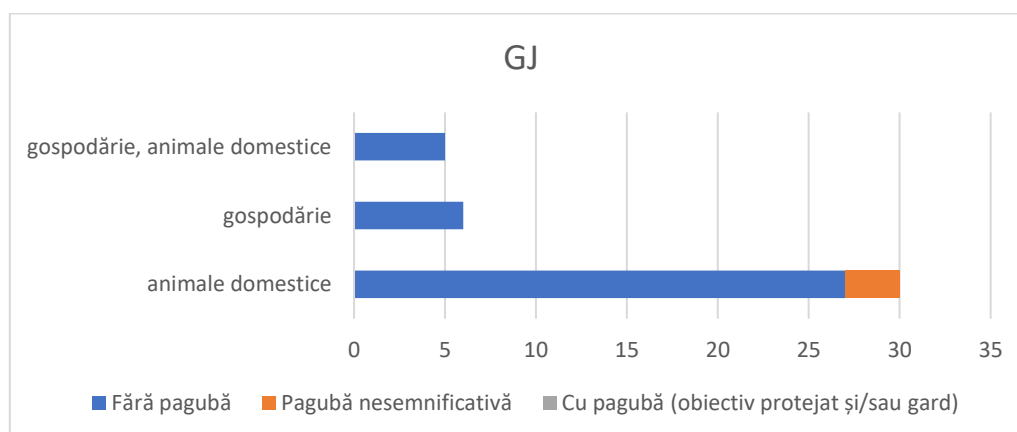

Figura 19. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - GJ

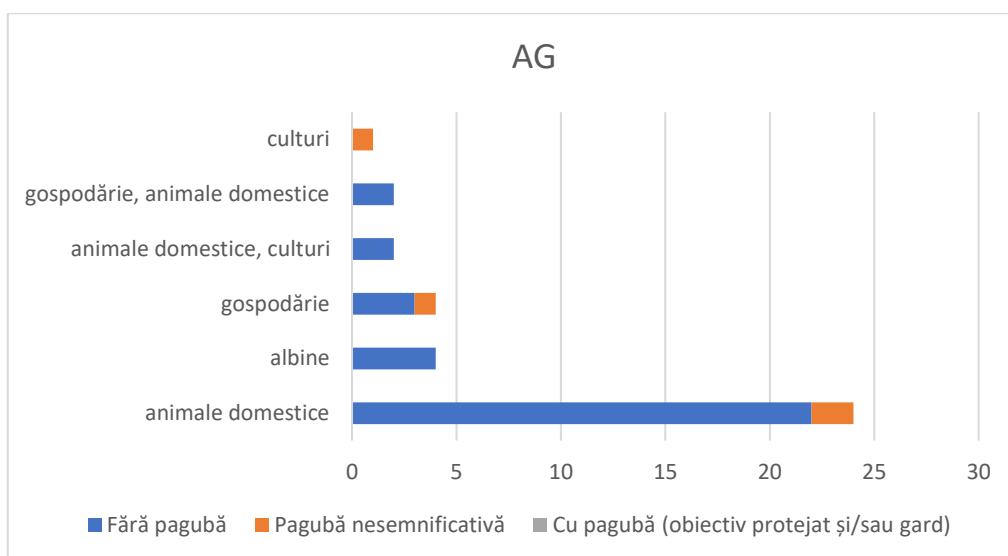

Figura 20. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - AG

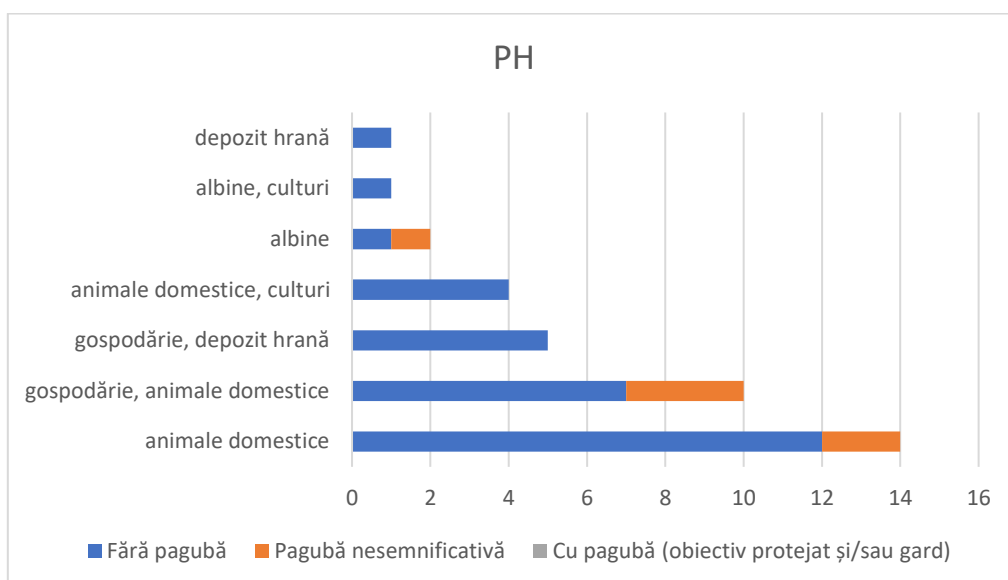

Figura 21. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - PH

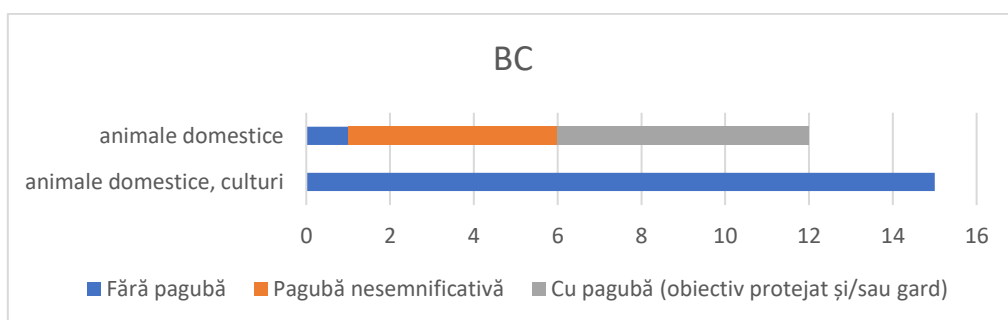

Figura 22. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - BC

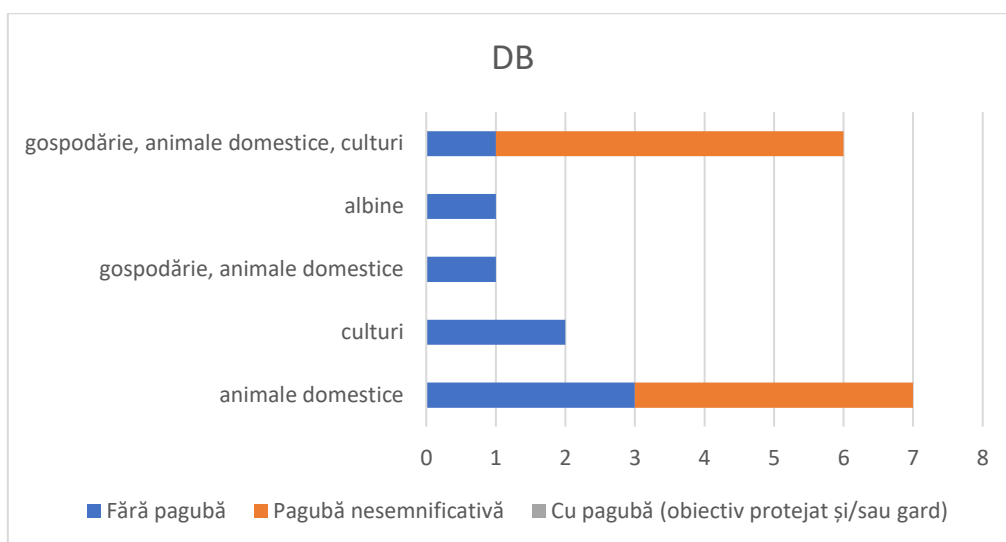

Figura 23. Semnalări la nivel de județ defalcate pe tip de pagubă și obiectiv protejat - DB

Pentru a acorda o atenție mai mare situațiilor în care au existat pagube, redăm în figurile 31 și 32 de mai jos doar aceste situații, pentru a putea identifica tipurile de obiective protejate mai vulnerabile.

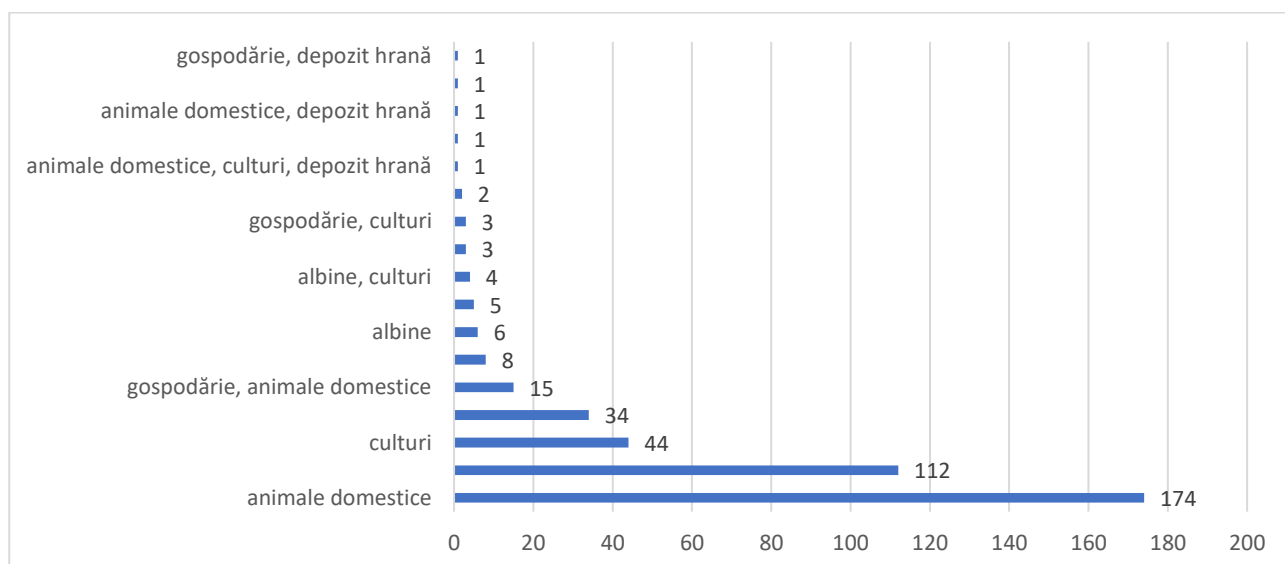

Figura 24. Obiective protejate cu pagubă nesemnificativă

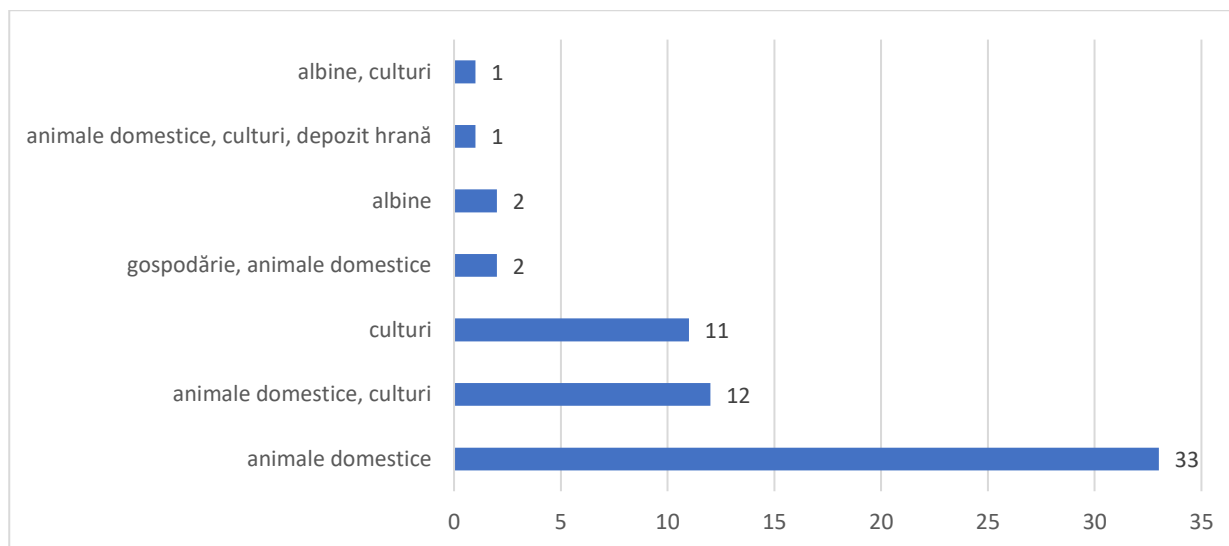

Figura 25. Obiective protejate cu pagubă

Se observă astfel că cele mai vulnerabile obiective protejate sunt:

- animalele domestice ca atare și în combinație cu diferite culturi și depozite de hrană,
- culturi de orice natură,
- gospodării împreună cu animale domestice,
- albine ca atare și în combinație cu diferite culturi

În acțiunile următoare de monitorizare a conflictelor om-animal poate fi luată în considerare o listă predefinită de tipuri de obiective protejate, pentru a adresa cât mai specific problema și pentru uniformizarea metodologiei de monitorizare.

4.2.4. Număr total de semnalări defalcate pe specii semnalate, corelat cu obiectivul protejat

Situația detaliată a semnalărilor pe județe, tipuri de evenimente, specii semnalate și intensitate pagube, este prezentată în tabelul 7, secțiunea 4.2.2 din prezentul raport. În cele ce urmează, analizăm datele cu focusul pe speciile semnalate.

În tabelul 10 de mai jos este prezentată situația generală a semnalărilor speciilor vizate de proiect, în ordinea numărului total de semnalări, cu o defalcare generală a tipurilor generice de obiective protejate.

Se poate observa că doar sunt prezentate 18 tipuri de obiective protejate, denumite generic așa cum am detaliat în secțiunea 3. *Centralizator garduri instalate și obiective protejate selectate* din prezentul raport.

Pentru tipurile de obiective care nu se regăsesc în tabelul 10 de mai jos, nu au fost raportate evenimente pe parcursul monitorizărilor, respectiv:

- albine, culturi, păstrăvărie;
- animale domestice, albine;
- animale domestice, culturi;
- animale domestice, culturi, albine;
- gospodărie, culturi, depozit hrană;
- gospodărie, păstrăvărie;

Table 6. Număr total de semnalări defalcate pe specii semnalate, corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Lup	Șacal	Vulpe	Câine	Viezure
animale domestice	686	338	317	155	57	29	4	2	
animale domestice, culturi	295	173	166	97		5			1
culturi	130	90	79	48		1			
gospodărie	66	50	47	53					
gospodărie, animale domestice	43	18	19	13	3	2	1		
albine	22	7	13	7	4				
depozit hrană	17	11	8	7					
gospodărie, animale domestice, culturi	16	7	2	7					
gospodărie, depozit hrană	14	7	7	1					
albine, culturi	12	7	18	17		1			
păstrăvărie	9								
animale domestice, culturi, depozit hrană	8	2		1					
gospodărie, animale domestice, albine	8				1				
gospodărie, animale domestice, culturi, albine	5	1	2	1					
gospodărie, culturi	5	1	3	4					
animale domestice, culturi, albine	4	2	1	1					
animale domestice, depozit hrană	3								
gospodărie, albine	1	1	1						
Total	1344	715	683	412	65	38	5	2	1
Procent									

Numărul de semnalări pe specii este prezentat și în figura 33 de mai jos, unde se poate vedea diferența dintre numărul semnalărilor pentru urs față de celelalte specii, ursul fiind specia care a înregistrat cele mai multe semnalări.

Semnalările frecvente ale acestei specii în zona obiectivelor protejate reprezintă un potențial mai mare pentru înregistrarea de pagube. Măsurile de prevenție reprezintă una din cele mai eficiente categorii de măsuri de management al speciei, după cum se va putea vedea și detalierea de mai jos unde sunt prezentate comparativ numărul de semnalări pentru fiecare specie și intensitatea estimată a pagubei – tabelele 29-36.

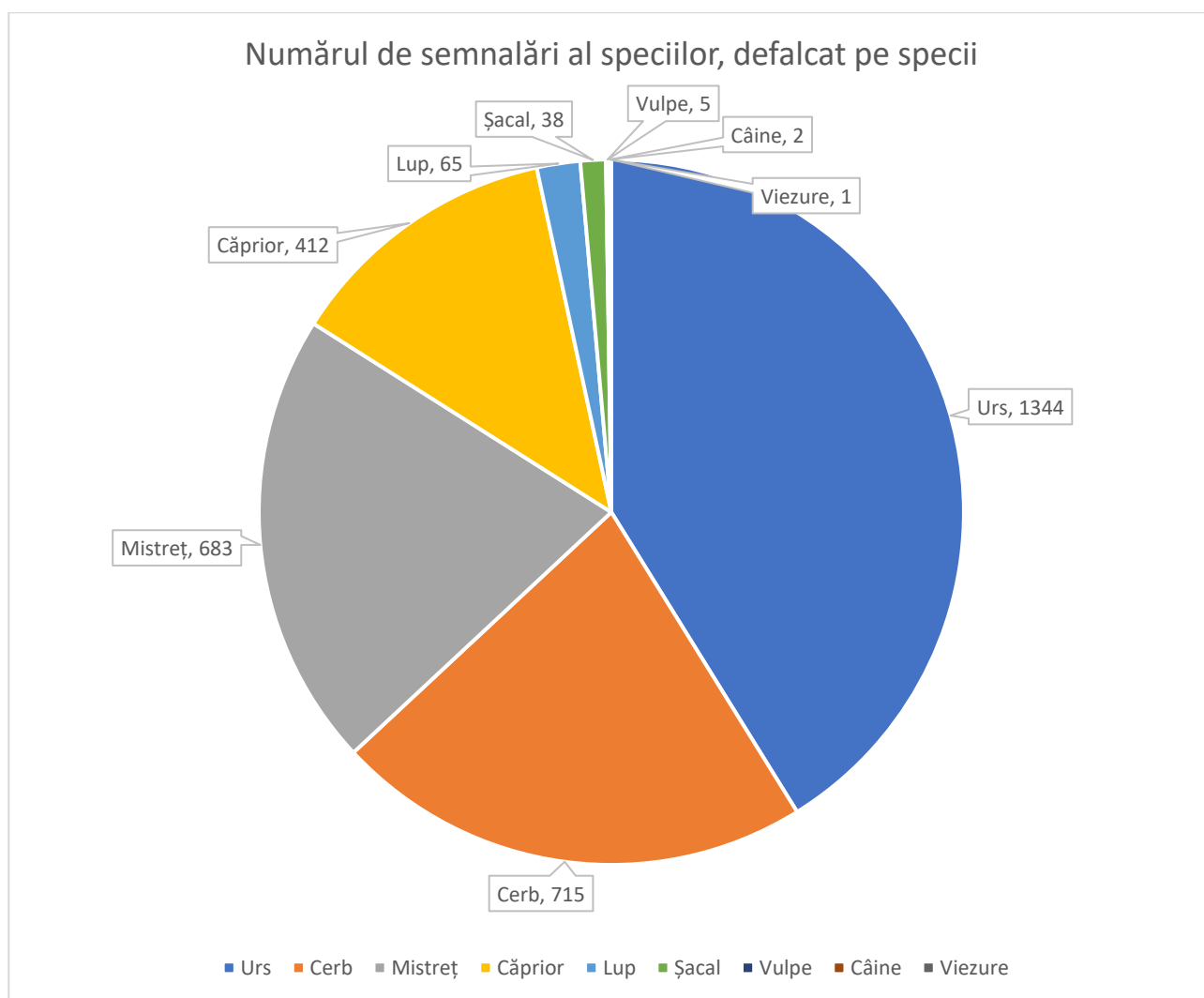

Figura 26. Speciile semnalate și numărul semnalărilor per specie

Pentru o prezentare detaliată a informațiilor de mai sus, în tabelele 11 – 30 se regăsesc selecțiile pe județe ale semnalărilor speciilor vizate de proiect, corelat cu obiectivele protejate. Județele sunt ordonate alfabetic, iar speciile sunt prezentate în ordinea semnalărilor la nivel de contract.

Tabel 7. Județul AB – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Lup	Șacal
animale domestice	AB	58	52	40	16	10	1
animale domestice, culturi	AB	70	37	38	21		
Culturi	AB		1				
gospodărie, animale domestice, culturi	AB	1		1			

Tabel 8. Județul AG – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Lup
animale domestice	AG	16	4	9	9	2
animale domestice, culturi	AG	2	1			
culturi	AG	1				
gospodărie	AG	4				
gospodărie, animale domestice	AG	2				
albine	AG	4	1			

Tabel 9. Județul BC – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior
animale domestice	BC	12		2	
animale domestice, culturi	BC	7	11	2	6

Tabel 10. Județul BN – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Lup
animale domestice	BN	68	19	10	10	9
animale domestice, culturi	BN	12	10	6	6	
culturi	BN	22	16	18	7	
gospodărie	BN	3	5		6	
albine	BN	5	1			4

Tabel 11. Județul BV – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior
animale domestice	BV	71	16	7	5
animale domestice, culturi	BV	45	10	10	7
culturi	BV	6	5	7	4
gospodărie	BV	13	4	4	1
gospodărie, animale domestice	BV	4	1	5	1
depozit hrană	BV	5	2	3	1
gospodărie, animale domestice, culturi	BV	3	1		
albine, culturi	BV	2			1
păstrăvărie	BV	6			
animale domestice, culturi, depozit hrană	BV	8	2		1
gospodărie, animale domestice, culturi, albine	BV	5	1	2	1
animale domestice, culturi, albine	BV	4	2		

Tabel 12. Județul BZ – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Șacal	Vulpe
animale domestice	BZ	20	8	5	16	1
animale domestice, culturi	BZ	10	2	5		
culturi	BZ		3	4		
gospodărie	BZ	1		1		
gospodărie, animale domestice	BZ	5	1	3	2	
Albine	BZ	1	1	1		
gospodărie, depozit hrană	BZ	3	2	1		
albine, culturi	BZ	6	1	3	1	
gospodărie, albine	BZ	1	1	1		

Tabel 13. Județul CS – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Lup	Șacal
animale domestice	CS	4	19	32	10	7	9
animale domestice, culturi	CS		4	9	6		
Culturi	CS	4	6	12	3		
Albine	CS				1		
albine, culturi	CS	2	3	15	13		

Tabel 14. Județul CV – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior
animale domestice	CV	14	5	1	2
animale domestice, culturi	CV	10	2		
culturi	CV	13	14		7
gospodărie	CV	1			
gospodărie, animale domestice	CV				1
păstrăvărie	CV	1			

Tabel 15. Județul DB – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior
animale domestice	DB	6	3	2	
culturi	DB		1		1
gospodărie, animale domestice	DB	1			
albine	DB	1			
gospodărie, animale domestice, culturi	DB	6			

Tabel 16. Județul GJ – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior
animale domestice	GJ	13	5	16	9
gospodărie	GJ		1	6	3
gospodărie, animale domestice	GJ		1	1	5

Tabel 17. Județul HD – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Lup
animale domestice	HD	35	10	4	2
animale domestice, culturi	HD	24	3	5	
culturi	HD	22	4	2	
gospodărie	HD			1	
gospodărie, animale domestice	HD	7			3
depozit hrană	HD	2	1		
gospodărie, animale domestice, albine	HD	8			1

Tabel 18. Județul HR – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Lup
animale domestice	HR	40	34	2	6	4
animale domestice, culturi	HR	12	6	1	6	
culturi	HR	12	6	1		
gospodărie	HR	6	3		3	
gospodărie, animale domestice	HR	8	4	2		
depozit hrană	HR	2	2			
gospodărie, culturi	HR	1				
animale domestice, depozit hrană	HR	2				

Tabel 19. Județul MM – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Căprior	Mistreț	Șacal
animale domestice	MM	6	6	9	9	2
animale domestice, culturi	MM	6	1	2	5	
culturi	MM	2	3	2	2	
gospodărie	MM	23	21	30	27	
Albine	MM			1	1	
depozit hrană	MM		1	2	1	
gospodărie, depozit hrană	MM		1	1	1	
gospodărie, culturi	MM	4	1	4	3	

Tabel 20. Județul AG – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Căprior	Mistreț
animale domestice	MS	76	48	9	21
animale domestice, culturi	MS	23	17	9	6
culturi	MS	16	12	4	4
albine	MS			1	
depozit hrană	MS	7	5	4	4
gospodărie, animale domestice, culturi	MS	5	5	4	
gospodărie, depozit hrană	MS	5	2		1
păstrăvărie	MS	2			

Tabel 21 Județul NT – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Lup	Șacal	Vulpe	Câine	Viezure
animale domestice	NT	13	7	10	2	3	1	1	1	
animale domestice, culturi	NT	6	16	18	8		4			1
culturi	NT	8	5	13	2					
gospodărie, depozit hrană	NT	1		2						

Tabel 22. Județul PH – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior
animale domestice	PH	12	5	13	2
animale domestice, culturi	PH	2	1	4	2
gospodărie, animale domestice	PH	7	3	8	4
albine	PH			2	1
depozit hrană	PH	1			
gospodărie, depozit hrană	PH	5	2	2	
albine, culturi	PH				1

Tabel 23. Județul SB – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior
animale domestice	SB	117	35	28	23
animale domestice, culturi	SB	7	7	5	1
culturi	SB	19	6	10	7
albine	SB	8	1	5	3
albine, culturi	SB	2	3		2
animale domestice, depozit hrană	SB	1			

Tabel 24. Județul SV – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Șacal	Vulpe
animale domestice	SV	29	27	25	2		
animale domestice, culturi	SV	59	44	52	21	1	
Culturi	SV	5	7	5	8	1	
Gospodărie	SV	2	1	2	2		
gospodărie, animale domestice	SV	9	8		2		1

Tabel 25. Județul VL – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior
animale domestice	VL	31	18	32	13
animale domestice, culturi	VL		1		2
culturi	VL		1	1	3
gospodărie	VL	4	8	1	8
gospodărie, animale domestice, culturi	VL	1	1	1	3

Tabel 26. Județul VN – semnalări specii corelat cu obiectivul protejat

Obiectiv protejat	Județ	Urs	Cerb	Mistreț	Căprior	Lup	Vulpe	Câine
animale domestice	VN	45	17	49	28	10	2	1
Gospodărie	VN	9	7	5				
Albine	VN	3	3	4				
animale domestice, culturi, albine	VN			1	1			

În cele ce urmează redăm detaliat tipurile de obiective protejate vizate de speciile monitorizate, precum și nivelul estimat al pagubelor produse de acestea: figurile 34-41 și tabelele 31-38.

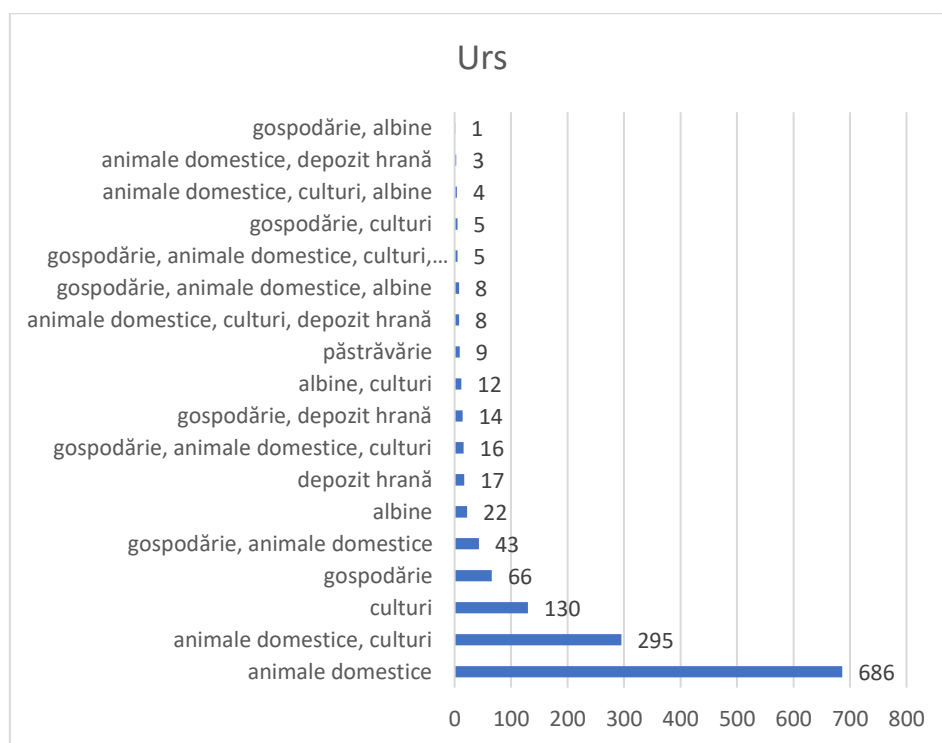

Figura 27. Obiectivele protejate vizate de specia urs și semnalările monitorizate

Tabel 27. Tipuri de semnalare a prezenței speciei urs și nivelul de intensitate a pagubelor

Obiectiv protejat	Urme trecere	Penetrare gard	Fără pagubă	Pagubă ne semnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
albine	16	6	18	2	2
albine, culturi	11	1	10	2	
animale domestice	513	173	523	133	30
animale domestice, culturi	211	84	209	75	11
animale domestice, culturi, albine	3	1	1	3	
animale domestice, culturi, depozit hrană	6	2	6	1	1
animale domestice, depozit hrană	3		2	1	
culturi	94	36	93	28	9
depozit hrană	14	3	13	4	
gospodărie	59	7	42	24	
gospodărie, albine	1		1		
gospodărie, animale domestice	37	6	32	9	2
gospodărie, animale domestice, albine	4	4	7	1	
gospodărie, animale domestice, culturi	9	7	7	9	
gospodărie, animale domestice, culturi, albine	3	2	4	1	
gospodărie, culturi	5		3	2	
gospodărie, depozit hrană	11	3	14		
păstrăvărie	9		7	2	
Total	1009	335	992	297	55

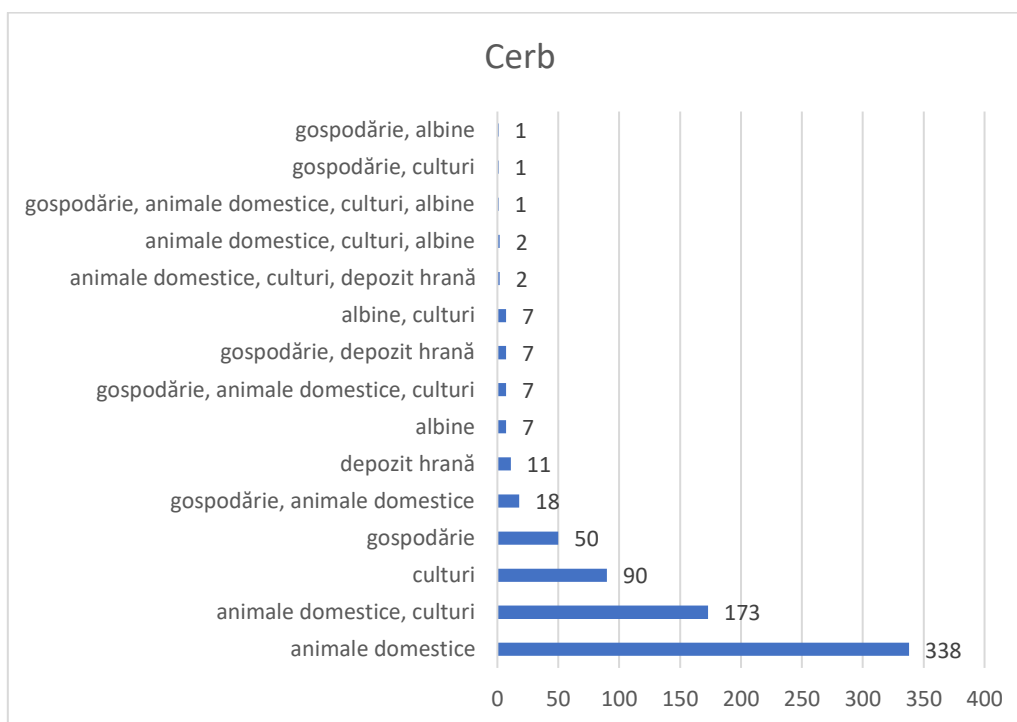

Figura 28. Obiectivele protejate vizate de specia cerb și semnalările monitorizate

Tabel 28. Tipuri de semnalare a prezenței speciei cerb și nivelul de intensitate a pagubelor

Obiectiv protejat	Urme trecere	Penetrare gard	Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
albine	6	1	4	3	
albine, culturi	6	1	5	1	1
animale domestice	254	84	266	64	8
animale domestice, culturi	122	51	120	48	5
animale domestice, culturi, albine	2			2	
animale domestice, culturi, depozit hrană	2		2		
culturi	75	15	75	14	1
depozit hrană	8	3	8	3	
gospodărie	47	3	34	16	
gospodărie, albine	1		1		
gospodărie, animale domestice	17	1	14	4	
gospodărie, animale domestice, culturi	6	1	6	1	
gospodărie, animale domestice, culturi, albine		1		1	
gospodărie, culturi	1		1		
gospodărie, depozit hrană	6	1	7		
Total	553	162	543	157	15

Se poate observa că o specie pentru care nu este ceva obișnuit să fie reclamate pagube semnificative, cum este cerbul, prezintă în tabel situații de pagubă semnificativă. Situația tabelară a rezultat în acest fel prin asocierea datelor semnalate la nivel de lună, într-o singură intrare în baza de date, cu nivelul cel mai mare de pagube. Acest tip de procesare a datelor a fost ales pentru a rezulta cele mai dificile situații, la nivel statistic.

Dacă analizăm particular cele 15 situații de pagube estimate de experți pentru obiectivul protejat, 14 dintre situații sunt semnalări generale ale prezenței cerbului împreună cu speciile urs, mistreț și lup, pagubele fiind realizate de acestea din urmă. În o singură situație, paguba a fost realizată efectiv de specia cerb, notarea expertului în fișa de monitorizare fiind: *penetrare cerb cu 10% cultură distrusă*. Astfel, din analiza particulară a semnalărilor speciei cerb, putem face recomandarea ca în monitorizările viitoare ale monitorizării nivelului de succes al gardurilor electrice pentru prevenirea pagubelor, să fie realizate fie semnalări doar pentru specia vizată, respectiv urs sau lup sau mistreț. Dacă totuși este necesară semnalarea tuturor speciilor care dau urme de prezență, este necesară modificarea fișei pentru a focusa monitorizarea pe speciile țintă, iar restul de specii care de obicei nu provoacă pagube, să fie notate la observații. De asemenea, dacă monitorizarea se va realiza prin intermediul unei aplicații, introducerea datelor să fie realizată separat pentru fiecare specie semnalată, pentru a se putea realiza analize țintite pe specii.

Aceeași situație poate fi observată și la celelalte specii detaliate mai jos:

- la specia mistreț, doar 5 din 24 de semnalări cu pagubă obiectiv sunt realizate independent de specia urs sau lup, pagubele fiind realizate de mistreț,
- la specia căprior, toate semnalările de pagubă la obiectivul protejat sunt asociate cu specia urs și/sau mistreț,
- la specia lup, 4 din 5 semnalări de pagubă la obiectiv sunt asociate cu specia urs, inclusiv paguba care în tabelul 33 de mai jos este redată a fi realizată pentru obiectiv protejat albine.

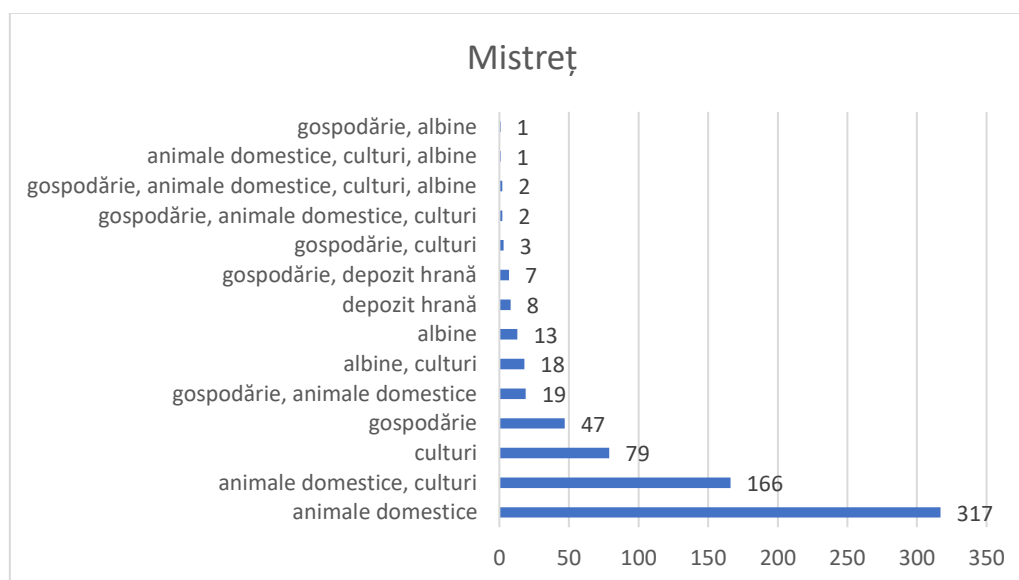

Figura 29. Obiectivele protejate vizate de specia mistreț și semnalările monitorizate

Tabel 129. Tipuri de semnalare a prezenței speciei mistreț și nivelul de intensitate a pagubelor

Obiectiv protejat	Urme trecere	Penetrare gard	Fără pagubă	Pagubă ne semnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
albine	11	2	7	5	1
albine, culturi	12	6	16	1	1
animale domestice	230	87	227	77	13
animale domestice, culturi	100	66	97	64	5
animale domestice, culturi, albine	1		1		
culturi	57	22	51	24	4
depozit hrană	7	1	7	1	
gospodărie	45	2	25	22	
gospodărie, albine	1		1		
gospodărie, animale domestice	19		10	9	
gospodărie, animale domestice, culturi	2		1	1	
gospodărie, animale domestice, culturi, albine		2	1	1	
gospodărie, culturi	3		2	1	
gospodărie, depozit hrană	4	3	6	1	
Total	492	191	452	207	24

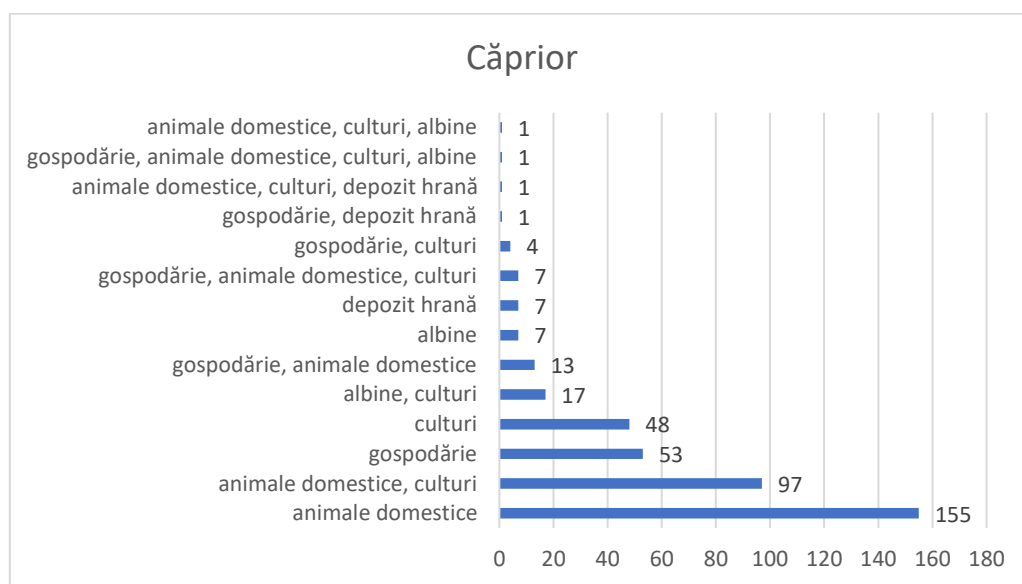

Figura 30. Obiectivele protejate vizate de specia căprior și semnalările monitorizate

Tabel 30. Tipuri de semnalare a prezenței speciei câprior și nivelul de intensitate a pagubelor

Obiectiv protejat	Urme trecere	Penetrare gard	Fără pagubă	Pagubă ne semnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
albine	5	2	4	3	
albine, culturi	11	6	14	2	1
animale domestice	123	32	126	28	1
animale domestice, culturi	72	25	72	24	1
animale domestice, culturi, albine	1		1		
animale domestice, culturi, depozit hrană	1		1		
culturi	39	9	36	11	1
depozit hrană	5	2	7		
gospodărie	52	1	30	23	
gospodărie, animale domestice	12	1	11	2	
gospodărie, animale domestice, culturi	6	1	6	1	
gospodărie, animale domestice, culturi, albine	1		1		
gospodărie, culturi	4		2	2	
gospodărie, depozit hrană	1		1		
Total	333	79	312	96	4

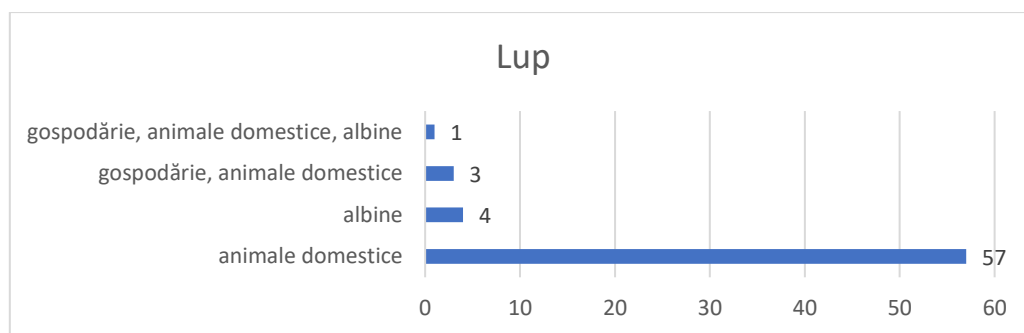

Figura 31. Obiectivele protejate vizate de specia lup și semnalările monitorizate

Tabel 31. Tipuri de semnalare a prezenței speciei lup și nivelul de intensitate a pagubelor

Obiectiv protejat	Urme trecere	Penetrare gard	Fără pagubă	Pagubă ne semnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
albine	2	2	3		1
animale domestice	42	15	46	7	4
gospodărie, animale domestice	1	2	3		
gospodărie, animale domestice, albine	1		1		
Total	46	19	53	7	5

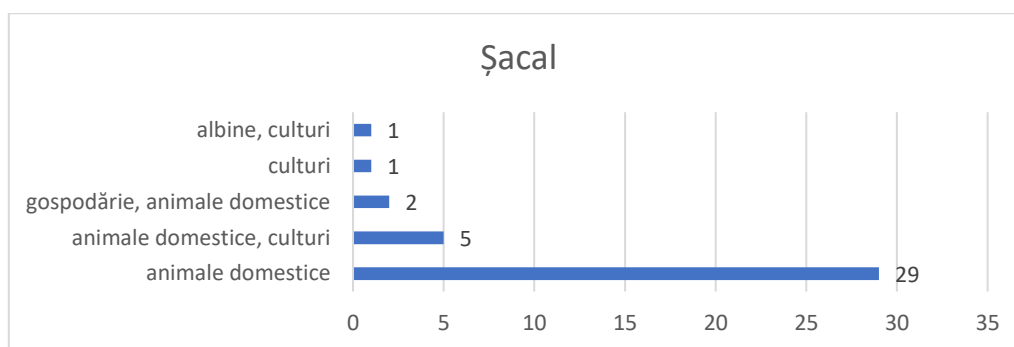

Figura 32. Obiectivele protejate vizate de specia șacal și semnalările monitorizate

Tabel 32. Tipuri de semnalare a prezenței speciei șacal și nivelul de intensitate a pagubelor

Obiectiv protejat	Urme trecere	Penetrare gard	Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
albine, culturi	1		1		
animale domestice	26	3	28	1	
animale domestice, culturi	4	1	3	2	
culturi	1		1		
gospodărie, animale domestice	2		2		
Total	34	4	35	3	0

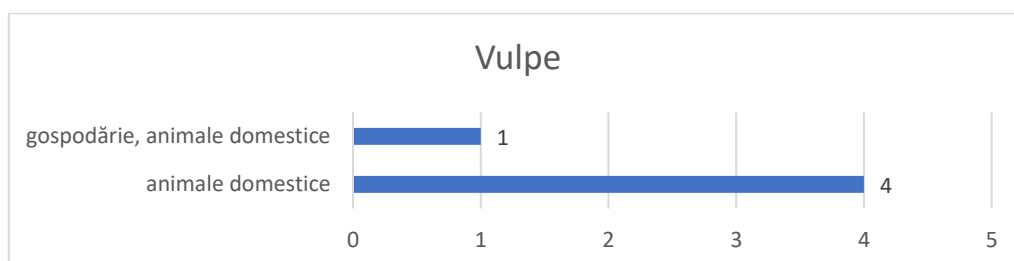

Figura 33. Obiectivele protejate vizate de specia vulpe și semnalările monitorizate

Tabel 33. Tipuri de semnalare a prezenței speciei vulpe și nivelul de intensitate a pagubelor

Obiectiv protejat	Urme trecere	Penetrare gard	Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
animale domestice	3	1	2	2	
gospodărie, animale domestice	1		1		
Total	4	1	3	2	0

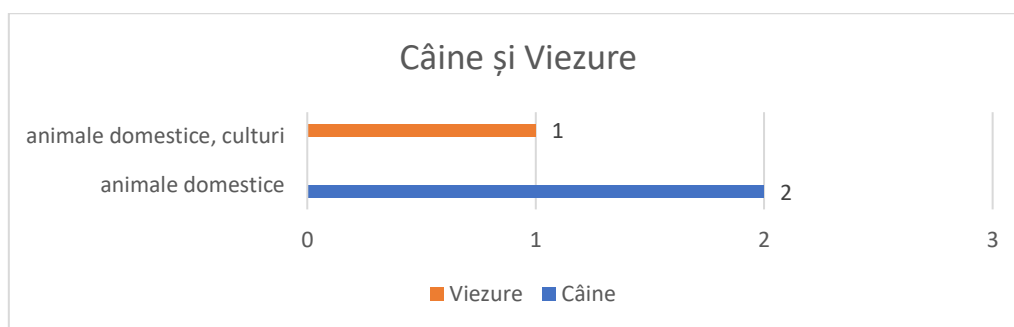

Figura 34. Obiectivele protejate vizate de speciile câine și viezure și semnalările monitorizate

Tabel 34. Tipuri de semnalare a prezenței speciilor câine și viezure și nivelul de intensitate a pagubelor

Obiectiv protejat	Urme trecere	Penetrare gard	Fără pagubă	Pagubă ne semnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
animale domestice - CÂINE	1	1	1	1	
animale domestice, culturi - VIEZURE		1		1	
Total	1	2	1	2	0

Se poate observa că speciile cele mai des semnalate au un spectru mai larg de tipuri de obiective protejate frecventate, acest fapt ducând la necesitatea de instituire a măsurilor de prevenție pe scară mai largă.

Pe baza datelor pot fi formulate recomandări de gestionare atât a speciei urs cât și a celorlalte specii de interes cinegetic, pentru a se reduce intensitatea pagubelor cauzate de acestea și implicit pentru a reduce eventualele cheltuieli de despăgubire pentru persoanele afectate.

4.2.5. Eficiența de funcționare a gardurilor electrice monitorizate

Pentru a estima eficiența funcționării gardurilor electrice instalate, redăm comparativ o detaliere raportată la semnalările cu prezență a speciilor monitorizate și nivelul estimat al pagubelor, respectiv tabelele 39 și 40 de mai jos. Se poate observa numărul redus de semnalări cu pagubă obiectiv.

Din analiza detaliată a datelor din tabelul 37 am constatat că semnalarea de tip urme trecere concomitent cu nivelul maxim de pagubă constatat poate fi subiectul unor erori umane de completare. Din cele 12 situații de pagubă obiectiv semnalate, 10 situații nu prezintă detalii legate de paguba efectivă a obiectivului protejat, estimarea pagubei fiind mai potrivită de tipul „Fără pagubă” sau „Pagubă ne semnificativă”, în o situație este vorba de fire rupte ale gardului electric iar bifa de pagubă a obiectivului protejat se referă la gardul electric și în o singură situație tipul de semnalare putea fi de tip „penetrare gard”, paguba fiind că lupii au mâncat doi câini.

Din acest tip de redare a datelor colectate în monitorizarea gardurilor electrice, rezultă aceeași concluzie, și anume că o monitorizare mai eficientă a gardurilor electrice este cea focusată doar pe

specia vizată, cu semnalări ale celorlalte specii doar la nivel de observații. De asemenea, dacă se consideră necesară monitorizarea săptămânală, ca în prezentul proiect, este necesară de asemenea realizarea de intrări diferite în baza de date, pentru fiecare monitorizare punctuală. Atât fișa de monitorizare cât și modalitatea de colectare date (format fizic sau format electronic) pot fi îmbunătățite pentru a se reduce eroarea umană și nivelul de subiectivitate al experților implicați, precum și pentru îmbunătățirea modului de analiză a datelor. Este de dorit ca atunci când se ajunge la varianta cea mai eficientă atât pentru etapa de teren cât și pentru etapa de analiză date, să fie publicată o metodologie standardizată care să fie utilizată de toți factorii interesați.

Tabel 35. Detalierea semnalărilor de tip „urme trecere”, defalcate pe județe, obiective protejate generice și nivelul de pagubă estimat

Județ		Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
	Obiectiv protejat generic			
AB				
	animale domestice	52	10	
	animale domestice, culturi	69	14	
	culturi	1		
	gospodărie, animale domestice, culturi	1		
AG				
	albine	4		
	animale domestice	20	1	
	animale domestice, culturi	2		
	culturi		1	
	gospodărie	3		
	gospodărie, animale domestice	2		
BC				
	animale domestice		3	1
	animale domestice, culturi	9		
BN				
	albine	3		
	animale domestice	59	4	3
	animale domestice, culturi	15		
	culturi	20	5	
	gospodărie	5		
BV				
	albine, culturi		3	
	animale domestice	61	6	
	animale domestice, culturi	28	9	1
	animale domestice, culturi, albine	1	2	
	animale domestice, culturi, depozit hrană	5	1	
	culturi	3	5	
	depozit hrană	4	1	
	gospodărie	8	2	

Județ				
	Obiectiv protejat generic	Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
	gospodărie, animale domestice	1	5	
	gospodărie, animale domestice, culturi	1	2	
	gospodărie, animale domestice, culturi, albine	3		
	păstrăvărie	4	2	
BZ				
	albine	2		
	albine, culturi	5		
	animale domestice	26		
	animale domestice, culturi	7		
	culturi	3		
	gospodărie	1		
	gospodărie, albine	2		
	gospodărie, animale domestice	6		
	gospodărie, depozit hrană	4		
CS				
	albine		1	
	albine, culturi	10	1	
	animale domestice	23		
	animale domestice, culturi	4	3	
	culturi	7	1	
CV				
	animale domestice	15		
	animale domestice, culturi	9	1	
	culturi	16		
	gospodărie		1	
	gospodărie, animale domestice		1	
	păstrăvărie	1		
DB				
	animale domestice	3		
	culturi	2		
	gospodărie, animale domestice	1		
	gospodărie, animale domestice, culturi	1		
GJ				
	animale domestice	26		
	gospodărie	6		
	gospodărie, animale domestice	5		
HD				
	animale domestice	23	1	
	animale domestice, culturi	13		
	culturi	12		
	depozit hrană	1		
	gospodărie	1		
	gospodărie, animale domestice	5		

Județ				
	Obiectiv protejat generic	Fără pagubă	Pagubă ne semnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
	gospodărie, animale domestice, albine	4		
HR				
	animale domestice	30	5	1
	animale domestice, culturi	7	4	
	animale domestice, depozit hrană	2		
	culturi	12		
	depozit hrană	1	1	
	gospodărie	6	1	
	gospodărie, animale domestice	3	4	1
	gospodărie, culturi		1	
MM				
	albine	1		
	animale domestice	10		
	animale domestice, culturi	5		
	culturi	3	2	
	depozit hrană	2		
	gospodărie	20	20	
	gospodărie, culturi	6	2	
	gospodărie, depozit hrană	1		
MS				
	albine	1		
	animale domestice	63		
	animale domestice, culturi	23	2	
	culturi	17		
	depozit hrană	7	1	
	gospodărie, animale domestice, culturi	4		
	gospodărie, depozit hrană	5		
	păstrăvărie	2		
NT				
	animale domestice	5	5	
	animale domestice, culturi	12	5	
	culturi	5	2	
PH				
	albine	1	1	
	albine, culturi	1		
	animale domestice	8	2	
	animale domestice, culturi	3		
	depozit hrană	1		
	gospodărie, animale domestice	7	3	
	gospodărie, depozit hrană	3		
SB				
	albine	8	1	
	albine, culturi	3		

Județ		Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
Obiectiv protejat generic				
	animale domestice	93	22	
	animale domestice, culturi	5	2	
	animale domestice, depozit hrană		1	
	culturi	11	5	
SV				
	animale domestice	16	6	3
	animale domestice, culturi	19	9	2
	culturi	11		
	gospodărie	2	1	
	gospodărie, animale domestice	9		
VL				
	animale domestice	25	6	
	animale domestice, culturi	2		
	culturi	3		
	gospodărie	6	4	
	gospodărie, animale domestice, culturi	2	2	
VN				
	albine		2	
	animale domestice	24	15	
	animale domestice, culturi, albine	1		
	gospodărie	12		
Total		1157	223	12

Tabel 36. Detalierea semnalărilor de tip „penetrare gard”, defalcate pe județe, obiective protejate generice și nivelul de pagubă estimat

Județ		Fără pagubă	Pagubă nesemnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
Obiectiv protejat generic				
AB				
	animale domestice	12	10	
	animale domestice, culturi	3	5	
AG				
	animale domestice	2	1	
	gospodărie		1	
BC				
	animale domestice	1	2	5
	animale domestice, culturi	6		
BN				
	albine	1		1
	animale domestice	8		1

Județ				
	Obiectiv protejat generic	Fără pagubă	Pagubă ne semnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
	animale domestice, culturi	1	3	
	culturi	2	3	1
	gospodărie	1		
BV				
	animale domestice	5	5	1
	animale domestice, culturi	3	6	4
	animale domestice, culturi, albine		1	
	animale domestice, culturi, depozit hrană	1		1
	culturi	1	3	
	depozit hrană	1	1	
	gospodărie	1	4	
	gospodărie, animale domestice, culturi, albine	1	1	
BZ				
	albine, culturi	1		
	animale domestice	2		1
	animale domestice, culturi	2	2	
	culturi	1		
CS				
	albine, culturi	6		1
	animale domestice	14	8	1
	animale domestice, culturi	2	3	
	culturi	2	3	
CV				
	animale domestice	1	2	
	animale domestice, culturi	1		
	culturi		1	
DB				
	albine	1		
	animale domestice		4	
	gospodărie, animale domestice, culturi		5	
GJ				
	animale domestice	1	3	
HD				
	animale domestice	14		1
	animale domestice, culturi	10		2
	culturi	9	1	1
	depozit hrană	1		
	gospodărie, animale domestice	4		
	gospodărie, animale domestice, albine	3	1	
HR				
	animale domestice	14	5	
	animale domestice, culturi	5	2	
	culturi	1	1	1

Județ		Fără pagubă	Pagubă ne semnificativă	Cu pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
Obiectiv protejat generic				
gospodărie, animale domestice		1		1
MM				
animale domestice		5	3	
animale domestice, culturi			1	
MS				
animale domestice		18	14	3
animale domestice, culturi		8	1	
culturi		2	5	1
depozit hrană		2	1	
gospodărie, animale domestice, culturi		1	1	
NT				
animale domestice		6	5	1
animale domestice, culturi		4	9	
culturi		1	6	3
gospodărie, depozit hrană		1	1	
PH				
animale domestice		4		
animale domestice, culturi		1		
gospodărie, depozit hrană		2		
SB				
albine		2		
animale domestice		16	6	3
animale domestice, culturi		4	1	
culturi		2		4
SV				
animale domestice		1	8	3
animale domestice, culturi		11	30	3
culturi		1		
gospodărie, animale domestice		1		
VL				
animale domestice		9	1	2
gospodărie		2		
VN				
albine			1	1
animale domestice		4	11	3
Total		254	192	50

Tabel 2. Situația centralizată a semnalărilor de tip „penetrare gard” și „urme trecere”

Județ	Nr. total semnalări	Penetrare gard, Fără pagubă	Penetrare gard, cu Pagubă nesemnificativă	Penetrare gard, cu Pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)	Urme trecere, Fără pagubă	Urme trecere, cu Pagubă nesemnificativă	Urme trecere, cu Pagubă (obiectiv protejat și/sau gard)
AB	177	15	15		123	24	
AG	37	2	2		31	2	
BC	27	7	2	5	9	3	1
BN	136	13	6	3	102	9	3
BV	198	13	21	6	119	38	1
BZ	65	6	2	1	56		
CS	90	24	14	2	44	6	
CV	49	2	3		41	3	
DB	17	1	9		7		
GJ	41	1	3		37		
HD	107	41	2	4	59	1	
HR	110	21	8	2	61	16	2
MM	81	5	4		48	24	
MS	182	31	22	4	122	3	
NT	71	12	21	4	22	12	
PH	37	7			24	6	
SB	189	24	7	7	120	31	
SV	136	14	38	6	57	16	5
VL	64	11	1	2	38	12	
VN	74	4	12	4	37	17	

Situația centralizată din tabelul 41 de mai sus, este prezentată grafic în figurile 42 – 44, în care redăm separat semnalările de tip „penetrare gard” și „urme trecere”, pentru a putea fi analizate mai ușor. În grafic este preluată valoarea totală a semnalărilor, pentru a se putea vedea nivelul de eficiență al gardurilor raportat atât la total, cât și comparativ între pagubă nesemnificativă și pagubă obiectiv.

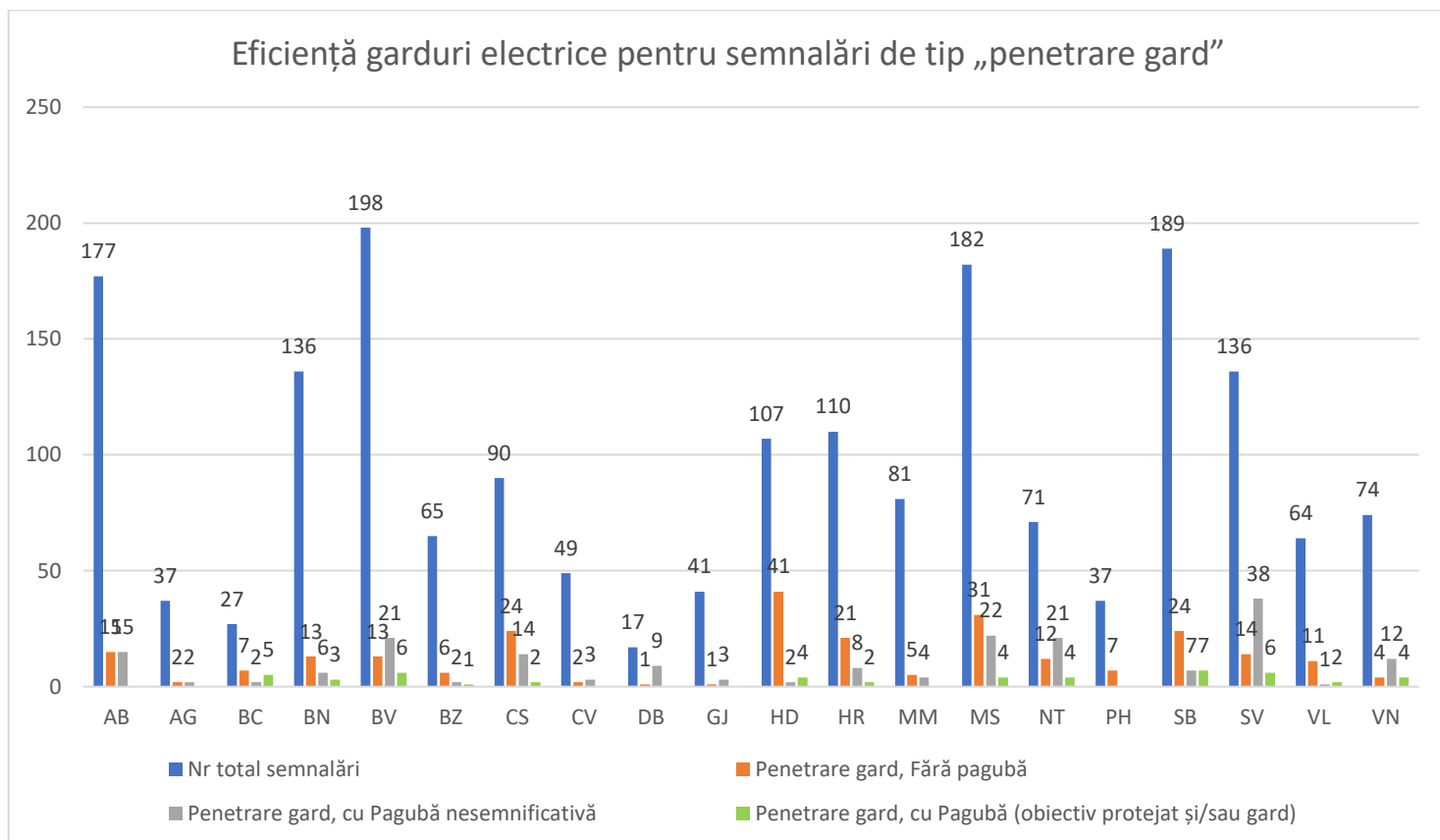

Figura 35. Nivelul de eficiență garduri electrice pentru semnalări de tip „penetrare gard”

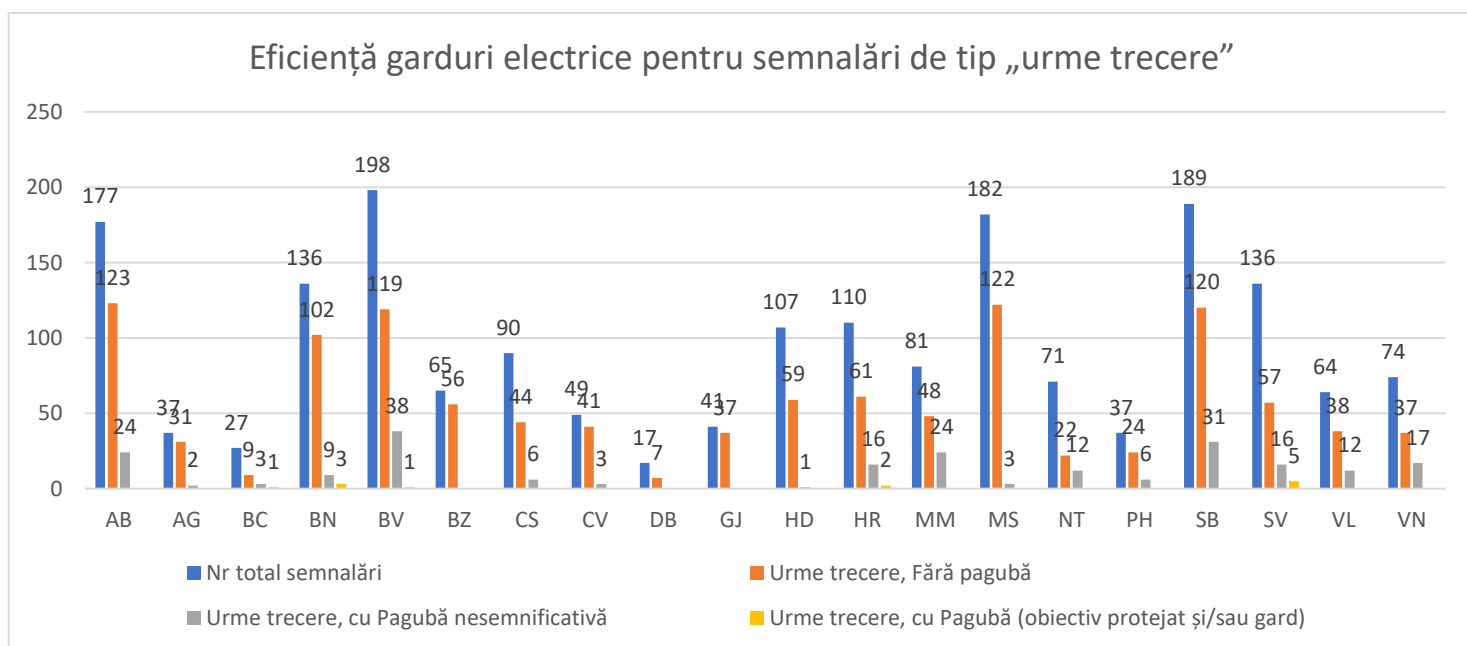

Figura 36. Nivelul de eficiență garduri electrice pentru semnalări de tip „urme trecere”

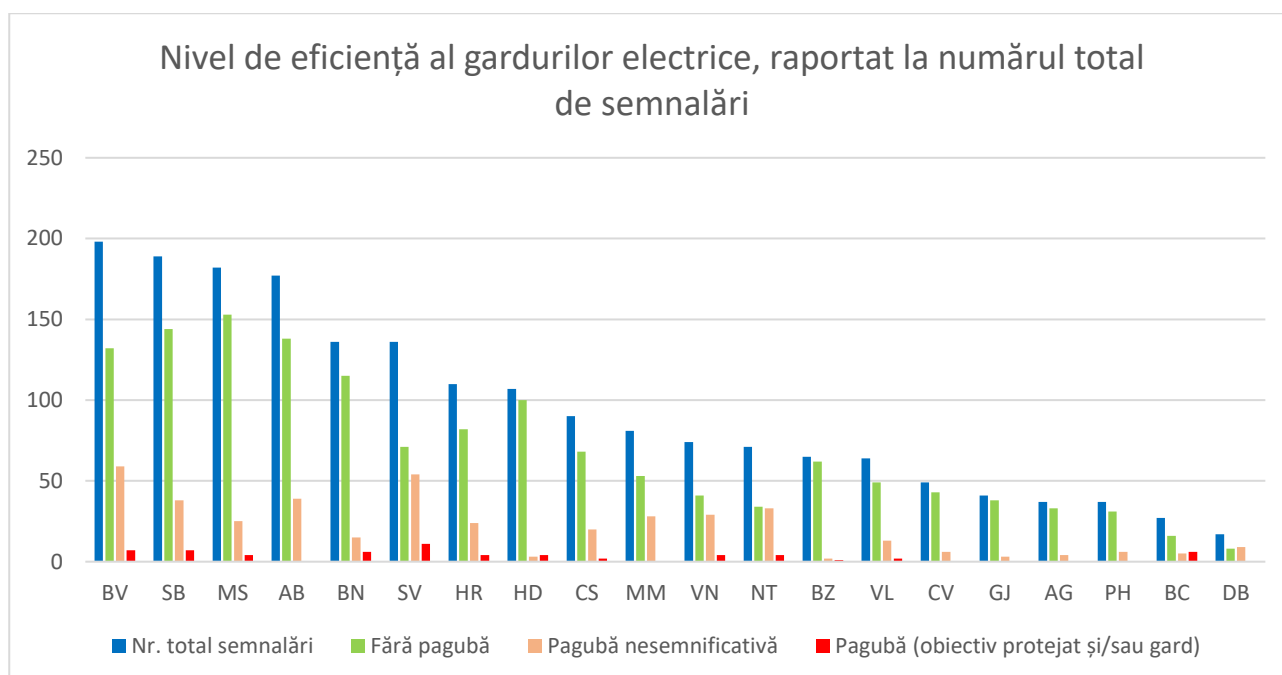

Figura 37. Nivelul general de eficiență al gardurilor electrice, raportat la numărul total de semnalări

Din totalul de 1888 de semnalări, 74,74% sunt semnalări fără pagubă, 21,98% sunt semnalări cu pagubă nesemnificativă și 3,28% sunt semnalări cu pagubă obiectiv. Această ordonare se păstrează pentru fiecare județ, existând și județe cu nivel zero de pagubă semnificativă a obiectivului protejat. Concluzia monitorizării gardurilor electrice este că metoda de prevenție este una eficientă și poate fi generalizată în zonele de trecere/aglomerări ale speciilor de carnivore, asigurând și protecția față de celelalte specii care provoacă pagube mai mici.

Concluzii și recomandări

5.1. Concluzii

Sumarizarea concluziilor identificate în cadrul proiectului sunt:

- În mare se păstrează o pondere mai mare a primelor 10 județe ordonate, cu fonduri cinegetice în interiorul arcului carpatic. Se poate extrage astfel o primă concluzie, și anume că zonele cu cele mai frecvente conflicte om animal, indiferent de specia semnalată, sunt localizate în județele MS, HR, BV, SB, BN, HD, AB, MM.
- Cele mai vulnerabile obiective protejate sunt: animalele domestice ca atare și în combinație cu diferite culturi și depozite de hrană, culturi de orice natură, gospodării.
- Pentru specia urs au fost semnalate cele mai multe tipuri de evenimente, aproape jumătate din total, detașându-se de celelalte specii.
- Speciile cele mai des semnalate au și un spectru mai larg de tipuri de obiective protejate frecventate, acest fapt ducând la necesitatea de instituire a măsurilor de prevenție pe scară mai largă – mai multe tipuri de obiective protejate și combinații ale acestora.
- Se poate observa că o specie pentru care nu este ceva obișnuit să fie reclamate pagube semnificative, cum este cerbul, prezintă în tabel situații de pagubă semnificativă. Situația tabelară a rezultat în acest fel prin asocierea datelor semnalate la nivel de lună, într-o singură intrare în baza de date, cu nivelul cel mai mare de pagube. Acest tip de procesare a datelor a fost ales pentru a rezulta cele mai dificile situații, la nivel statistic.
- Concluzia monitorizării gardurilor electrice este că metoda de prevenție este una eficientă și poate fi generalizată în zonele de trecere/aglomerări ale speciilor de carnivore, asigurând și protecția față de celelalte specii care provoacă pagube mai mici.
- Din analiza datelor colectate în monitorizarea gardurilor electrice și redarea grafică și tabelară a acestora în diferite moduri de corelare, rezultă aceeași concluzie, și anume că o monitorizare mai eficientă a gardurilor electrice este cea focusată doar pe specia vizată, cu semnalări ale celorlalte specii doar la nivel de observații.
- ***Situațiile de ineficiență (lipsă de protecție) ale sistemelor de protecție electrică au apărut doar când sistemul nu a mai funcționat la parametrii tehnici indicați.***
- ***Analiza integrată a activităților de monitorizare a sistemelor de protecție a animalelor domestice, a culturilor agricole și a bunurilor materiale evidențiază faptul că sistemul electric de protecție este eficient doar dacă se asigură verificarea constantă a parametrilor tehnici de funcționare și mentenanța este făcută conform fișei tehnice.***

5.2. Recomandări

Sumarizarea recomandărilor identificate în cadrul proiectului sunt:

- În acțiunile următoare de monitorizare a conflictelor om-animal poate fi luată în considerare o listă predefinită de tipuri de obiective protejate, pentru a adresa cât mai specific problema și pentru uniformizarea metodologiei de monitorizare.
- Măsurile de prevenție reprezintă una din cele mai eficiente categorii de măsuri de management al speciei urs.
- Utilizare aplicație electronică pentru colectare date, cu posibilitate de a completa un câmp dacă și cel de dinainte a fost completat și încărcare poze.
- La relocări să se păstreze tipul de obiectiv protejat selectat inițial.
- Utilizarea rezultatelor pentru formularea de recomandări publice.
- Pe baza datelor pot fi formulate recomandări de gestionare atât a speciei urs cât și a celorlalte specii de interes cinegetic, pentru a se reduce intensitatea pagubelor cauzate de acestea și implicit pentru a reduce eventualele cheltuieli de despăgubire pentru persoanele afectate.
- Din analiza particulară a semnalărilor speciei cerb, putem face recomandarea ca în monitorizările viitoare ale monitorizării nivelului de succes al gardurilor electrice pentru prevenirea pagubelor, să fie realizate fie semnalări doar pentru specia vizată, respectiv urs sau lup sau mistreț. De asemenea, dacă monitorizarea se va realiza prin intermediul unei aplicații, introducerea datelor să fie realizată separat pentru fiecare specie semnalată, pentru a se putea realiza analize țintite pe specii.
- Atât fișa de monitorizare cât și modalitatea de colectare date (format fizic sau format electronic) pot fi îmbunătățite pentru a se reduce eroarea umană și nivelul de subiectivitate al experților implicați, precum și pentru îmbunătățirea modului de analiză a datelor. Este de dorit ca atunci când se ajunge la varianta cea mai eficientă atât pentru etapa de teren cât și pentru etapa de analiză date, să fie publicată o metodologie standardizată care să fie utilizată de toți factorii interesați.
- În viitor este nevoie de o mai mare implicare a gestionarilor în implementarea măsurilor de protecție a obiectivelor și a bunurilor cetățenilor, iar pentru aceasta, autoritatea centrală - reprezentantul proprietarului speciilor de interes cinegetic, trebuie să asigure sprijin tehnico-administrativ și financiar prin punerea la dispoziție a unui fond de finanțare accesibilă.
- Se recomandă elaborarea unui proiect de tip „*citizen science*” în format electronic, la care să participe beneficiarii proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile pentru instalarea de garduri electrice. Implicarea acestor tipuri de beneficiari poate fi realizată prin colaborarea directă cu instituția finanțatoare, mizând pe interesul existent al beneficiarilor de finanțare pentru acest subiect.